

Terres Catalanes

POTESTAS, NON VERITAS, FACIT LEGEM

LA FORÇA, NO LA VERITAT, FA LA LLEI

CARRER NOSTRA DAMA, 3
CARRER DE SANT MATEU, 2
08000 PERPINYA — Telèfon : (08) 50-32-57
C.C.P. 1-180-43 — Montpellier

DELEGACIÓ PER ESPANYA :
Plaça del VI, 2 GIRONA
Telèfon : (72) 20-19-68

ABONAMENTS :
Ordinari (un any)
Protector
Canvi d'adreça
Col·lecció fins a 1978
Números solts

Estat francès
i Andorra
10.00 F
LA VOLUNTAT

Estat espanyol
170 Ptas
LA VOLUNTAT

Altres
Estats
12 FF
LA VOLUNTAT

PUBLICITAT :
Agència HAVAS
Plaça de la Llotja
84004 PERPINYA
Telèfon : (68) 81-34-81

ANY VII - Nº 28
TRIMESTRAL
ESTIU 1977
PREU : 3 F.

EDITORIAL

Eleccions, eleccions...

Les força recents eleccions municipals franceses ens van sorprendre, no pels resultats sinó pel nombre impressionant de candidats que s'hi havien presentat.

Es molt curiós això de que hi hagin tants aspirants a esser elegits, en tots els escalons, des del simple regidor municipal, passant pel conseller general, diputat, senador, etc., quan, de dret, estan molt mal retribuïts, proporcionalment, en tots els escalons.

Tant en el cas de l'elecció en vistes a esdevenir batlle, d'una ciutat de mitjana importància, com pel candidat a la presidència de la República, cal despesar, proporcionalment, molts milions per rebre'n, proporcionalment, molts pocs, en retribució de les funcions a exercir.

El president de la República, per exemple, percebeix 150 000 F per mes aproximadament, comprenent la remuneració i les despeses de representació. Evidentment, s'ageix d'una retribució contorbable (1) mes insuficient per tal de que pugui recuperar les somes tantíssimes que costa una campanya presidencial. Per altra banda, tenint en compte els emoluments fabulosos que tenen els capitans d'indústria, de banca, etc., i, fins i tot els nombrosos prohoms de les professions liberals i altres, cal admetre que els guanys d'un president de la República són força modestes.

Pels ministres el cas es semblant. Llur salari es de 20 000 F, aproximadament, per mes. (El del primer ministre un xic superior). Aquí també s'ageix d'una remuneració contorbable, si la comparem a la d'un simple obrer, mes força derisoria en relació a la majoria dels « quadres » superiors o a la majoria de les professions liberals i a les innombrables activitats mes o menys especulatives.

Els diputats i senadors percebeixen una remuneració de 15 000 F, aproximadament, per mes. Si volen acomplir llur missió d'una manera completa, tant en el parlament com en llur circumscripció, la tasca es immensa i ingrata; sense comuna mesura amb la d'un petit director de sucursal bancària — que guanya tant, i més i tot — per exemple, i sense tenir en compte el preu enorme de la campanya per l'elecció.

Les remuneracions dels batlles són, encara, més sorprenents: 5 000 F per mes per administrar una ciutat (empresa) de 100 000 habitants, es, veritablement, ben poca cosa. No guanyen ni l'equivalent d'un « quadre » mitjà quan les responsabilitats i obligacions són incomparables. I això sense tenir compte del cost enorme d'una campanya per esser elegit, si n'es...

Darrera el batlle hi ha encara el seguit dels tinents de batlle i dels simples regidors, aquests darrers sense cap remuneració oficial.

No citarem, ni per memòria, el cas dels consellers generals que, ultra no tenir cap poder efectiu, tampoc tenen cap remuneració legislada. Teòricament són ells mateixos que's fixen llurs retribucions, mes com qu'el prefecte — es a dir el govern — es omnipotent i omnipotent, no hi haurà mai revoltes ni vagues.

Tants candidats, doncs, per càrrecs tan mal retribuïts no deixa de sorprendre i de fer pensar que...

—O—

Val a dir, en descàrrec dels polítics de França, qu'el fenomen no's es pas particular. Es, ben bé, un fenomen propi a tots els països on hi ha eleccions democràtiques. La prova més recent es la d'Espanya. Malgrat que aquest país ha estat privat, durant més de quaranta anys, d'eleccions democràtiques, el fenomen ha reaparegut idèntic a ell mateix: 6 000 candidats per cobrir menys de 600 escons!

I podríem tornar a començar l'anàlisi!

(1) El Tresorer general de la Nova Caledònia té un salari de 100 000 F per mes! Cal dir qu'es el més ben pagat de tots els funcionaris de l'Estat francès. A l' « hexagone » la mateixa funció rep 50 000 F per mes màxim.

ELS DESARRELATS

Conseqüències que no's podran mai més esborrar

Amb les recents eleccions la victòria de la democràcia a Espanya ha estat festejada per l'immensa majoria dels ciutadans dels pobles que constitueixen aquest estat.

Aquests pobles qu'estant constituïts per més de 70 % de ciutadans que no han pas conegut la guerra civil, no s'han adonat, o quasi, que mancava una petita minoria, la minoria constituïda pels democràtics qu'a la fi de la guerra civil, preferiren exiliar-se que viure sota la dictadura, a condició qu'el franquisme triomfant los hagués deixat en vida.

Es a dir qu'els més conseqüents democràtics d'Espanya, els que fa més de quaranta anys que resten fidels a la democràcia, a la tolerància, a la convivència, són de fet, els únics que no han pas pogut festejar, plenament, el triomf d'aquelles eleccions.

Oh, no perquè no podien pas retornar a llur país: simplement perquè prop de quaranta anys d'absència n'han fet d'ells — encara que no s'hagin pas naturalitzat en el país qu'ells acollí — una mena d'homos desarrelats, sense pàtria ni ciutadania èticament ben admesa.

Oh, evidentment, naturalitzat o no, tothom té, legítimament, una ciutadania; però entre la ciutadania legítima i la ciutadania del cor hi ha el buit enorme de la trencadura provocada pel triomf de Franco.

El democràta que s'exilià, a la fi de la guerra, ha esdevingut tan fals ciutadà si ha romàs Espanyol com si s'ha fet Francès, Mexicà, Venezolà, etc. Restant Espanyol democràta, habitant a l'estranger, quaranta anys d'exili l'han separat de l'entorn familiar, amical, professional, etc., en el qual vivia abans de la guerra. Res de tot allò ja no existeix; la família s'ha modificat radicalment, els cercles amicals, esportius, artístics, professionals, etc., en els quals evolucionava, encara s'han transformat més profundament. Per ell ja no existeixen ni el seu barri, vilatge, vila, fabrica, oficina, taller, gremi professional, sindicat, club tertúlia, cercle, etc., tal i com fa quaranta anys: noves generacions, nous engrandiments, nous canvis, noves transformacions en tots gèneres fan que sigui un estranger a casa seva un estranger o, com a mínim, un foraster considerat més com un intrús que com un membre de dret i de fet de la comunitat. Una mena de foraster que no interessa a ningú i que, fins i tot, n'hi ha que l'esguarden amb una certa malvolença, tantost perquè no estava allí quan calla fer front a la dictadura repressiva, tantost perquè constitueix un testimoni de puresa i de conseqüència democràtica qu'els indisposen, sabent que « aquells » si que són democràtics de tota la vida. Sigui com sigui es un fals ciutadà espanyol.

Ciutadà de fet o de dret l'exiliat està ara lligat, administrativament, al seu país de residència; hi està

lligat, entre altres coses, pels papers d'identitat, per les assegurances socials, per la jubilació, etc. També hi està més o menys lligat per l'extensió de la família: Mentre a Catalunya van restant menys familiars seus (els nous vinguts per aliances li resten més o menys desconeguts) en l'exili la seva família se va estenent... una família que de catalana, a vegades, ja no'n resta ni el nom...

Si en lloc de mantenir-se Espanyol el democràta exiliat s'ha naturalitzat en el país d'acolliment, la seva posició no es pas més brillant. Cal començar per dir qu'el terme naturalització es impropriament usat. Hom es natural del país on s'ha nascut i res ni ningú pot esborrar o anul·lar aquest fet natural. En lloc de naturalització caldria dir estatització, es a dir qu'es pot canviar d'estat mes no de nació.

Pel cas dels Catalans, per exemple, els que s'exilaren, a la fi de la guerra civil, i s'han naturalitzat en el país d'acolliment, han canviat d'estat mes no de nació; llur nació continua essent la de llur naixença, i de ciutadans de l'estat espanyol han passat a esser ciutadans de l'estat francès, mexicà, venezolà, etc.

Però, precisament, perquè llur nació — única i veritable — es la de llur ètnia, la ciutadania adquirida, per papers, fa d'ells falsos ciutadans, en el fons de llur fons íntim. Falsos ciutadans d'un país que no es, naturament, el llur, falsos ciutadans d'un país que si fou, es i continua essent, naturament, el llur — quaranta anys d'absència, els nous papers d'identitat i totes les transformacions suaresmentades — efectivament tothom, o quasi, el rebutja com un veritable estranger.

Mes, no s'acaba pas aquí el drama: Aquests falsos ciutadans han donat naixença a d'altres falsos ciutadans, llurs fills i aquests a d'altres ja no tan falsos ciutadans, els nés de l'exiliat. Es a dir qu'aquest, que ja no es del seu país d'origen — sense haver arribat a esser mal un veritable ciutadà en el seu país d'acolliment — té el sentiment, endevina — si no l'hi diuen — qu'els veritables ciutadans d'aquell país continuen tenint-lo — amb més o menys menyspreu — per estranger, per Espanyol.

(Segueix pàgina 2)

PARLANT CATALA VENIU A VEURE'NS a:

Perpignan-Pneus
pneus neufs toutes marques

17, avenue Marcellin Albert, 17

PERPIGNAN

Comunicació
i Hemeroteca General
CEDOC

ELS DESARRELATS

(continuació de la pàgina 1)

El fill de l'exiliat continua tenint gran part del complex del pare. Malgrat que s'hagi casat amb una natural del país, sap que prové d'una família patríament anormal. En quant als nés, el complex marca, principalment llur infància, no comprenent per què llurs avis no són pas com els dels companys i veïns.

Totes aqueixes conseqüències, que són d'efecte més o menys íntim, provoquen complexos i traumatismes a l'escala de l'individu o, tot lo més, a l'escala familiar. Mes, hi ha altres conseqüències molt més greus, els efectes de les quals afecten, sobretot, el país d'origen.

L'any 1939 foren uns 500.000 els ciutadans que s'exiliaren de resultes de la victòria de Franco. Entre aquests exiliats hi havia l'élite intel·lectual més avançada i progressiva dels pobles de l'estat espanyol, èl·lite que, desarrelada no pogué pas — llevat glòries excepcions — donar tot lo seu fruit a l'estranger. Fou una pèrdua enorme pel país, en prestigi, en capacitat creativa, en riquesa de producció.

S'exilià, també, l'èl·lite democràtica, esperit que calgué reconstruir enterament, a força de tenacitat, pels que, dins la nit franquista, volien encendre altres llums, albirar altres esperances. Es, potser, l'esforç més prodigiós que han fet les noves generacions — les generacions de la

por — i el més difícil.

Mentrestant, l'estat espanyol anava perdent no solament els ciutadans exiliats i llur força de producció i de riquesa sinó que anava perdent noves generacions fills, nés, i llurs descendents.

Totes aqueixes pèrdues poden semblar minses per un estat en bona expansió demogràfica. Potser sí, mes no s'agelx pas d'una qüestió quantitativa sinó qualitativa, cosa evident per les raons que precedeixen.

Sigui com sigui, el drama de l'exiliat i, degressivament, de la seva descendència, durarà més enllà de llurs morts: Esser Català, Castellà, Basc, etc. i tenir fills i nés que són Francesos, Mexicans, Venezolans, etc., fills que no parlen la seva llengua, que no enriquiran el seu país, amb llur força de treball, que hi seran, inclús, estrangers, heus aquí el gran drama íntim del ciutadà de l'estat espanyol que s'exilià el 1939. Per ell, el més gran crim de Franco fou aquest: desnaturalar desenes de milers de ciutadans, desarrelant-los de la terra — que era la llur — amb totes les conseqüències íntimes, morals, familiars, socials, econòmiques, ciutadanes, polítiques qu'aquesta desnaturalació representa, per ell en particular i pel seu país en general. Per ell en particular si encara es d'aquest món car, suprema pena, l'immensa majoria ha mort en l'exili...

R. BOIX.

No a un folklore mort

Les senyeres, onejant al vent d'un dia més aviat gris, arriqueren el meu esguard a la neuva arribada a Banyuls del Marèsme, ciutat pútila de la sardana 1917.

Tot Banyuls era una immensa senyera, reiajava aleshores en les vicissituds del nostre emoció en el curs de la història de Catalunya-Nord.

Quina senyera dominava Banyuls? La flor a nervari, la pupulona seca, la peja de museu, les quatre barres exanguines, la senyera agonitzant, amorosament mortificada pels representants de l'estat francès, amb la col·laboració del botiquierisme local?

Una senyera assenyala una comunitat amb particularitats: en el nostre cas, una llengua i cultura pròpies; és un símbol que reuui i reuui un contingut sense el qual perd tot valor. La senyera i la sardana són imatges de Catalunya disjoints arreu de l'estat francès, però són resseques, vestigis culturals, superestructura d'una infraestructura que les atès esperes locals de l'Estat «Libertari, Igualitari i Fraternal» han destruït i continuen destruint.

Sense aquesta infraestructura, que són la llengua i la cultura catalanes, el folklore no és més que una representació, un espectacle, un objecte de curiositat turística, la imatge d'un exotisme digne del «Club Méditerranée» i no l'expressió popular de la manera d'ésser, d'un poble.

La senyera quasi ha perdut el símbol de catalanitat, però no solament per a ésser l'emblemàtic del nord, ans per a esdevenir l'encarnació de la mentida i de l'engany. Posant senyeres en els llocs oficials, el poder centralista ha volgut i vol estendre l'il·lusió dins el poble català que existeix com a poble i que se'l reconeix com a tal. Emprant aquest mitjà l'ha anestesià i l'anestesià per a poder destruir, en toia seguretat, les seves arrels. Molta senyera, i fora de l'escala, el català!

Els mandataris de Catalunya-Nord l'han defensada, l'escala en català? El que han volgut fer és fer perdre al català la seva consciència de poble, i així preparar-lo a ésser un emigrant docil i complaent; a lluitar per a la llengua es solidària de la lluita per a viure al país, i necessària per què els Catalans decideixin ells mateixos de llur esdevenidor.

A Banyuls vaig ésser testimoni de dos fets, isolats, és cert, però que em van fer pensar que algunes ciutats començaven a aparèixer en el cel força nuvolós de l'esdevenidor de Catalunya, i que la senyera rebia l'embranchada d'una saba nova.

Passejant-me, entre la gent aglomerada al voltant de l'envelat, i apropiant l'orella a les converses, vaig sorprendre uns turistes francesos furiosos perquè els actes s'anunciaven i es celebraven en català: els «Pire-

neens orientals» eren més ben educats abans, ara llur comportament no es podia tolerar. Per a aquesta gent la llengua catalana no era més que un «patois» de retardats mentals i no tenia dret a tenir el seu lloc a Catalunya: català i francès: no! Pel francès, tot, i pel català, la mort!

Es igual amb el folklore: volen que els Catalans facin els ninots dansant la sardana, però sobretot que no parlin llur llengua. Volen un folklore mort.

Aquesta reacció, feta de sorpresa i de intolerància, d'una gent que venen als «Pireneus orientals» (com diuen ells) fa molt de temps, sembla, malgrat que sigui isolada, la prova que neix un moviment imperceptible, però suficient per a ésser remarcats.

A més, l'afirmació catalana era també present en una parada on un grup de joves venia material d'informació sobre Catalunya-Nord i els països catalans: s'expressaven en català.

La senyera s'ha deturat a la porta del museu: és un motiu d'esperança. Tornarà la sang a les quatre barres? Viurem o morirem? El poble català té la resposta.

P. G.

sanitaire
climatisation
chauffage central

MOLI freres

38, Bd. A. Briand
PERPIGNAN

Tél. 50.20.61 et 50.29.68

au grenat

les plus beaux bijoux

LAVIOSE

Artisans spécialisés de père en fils

4, rue Maréchal Foch

PERPIGNAN

Tél. 6101.09

El Conflent, bressol de la nissaga catalana

El Conflent i els seus comtes

I I

GUILLEM DE GELLONE (790-812). El comte Guillem, cosí i familiar de Carlesmany, comandant de les Marxes en 790, sembla haver estat, ben aviat, ben proveït, i en tota propietat, no solament del comtat de Lodève, on ell fondarà, en 804, l'abadia de Gellone (St Guillem del desert), i també dels comtats dels Razès i del Rosselló. En efecte, fou ajudat dins la construcció del dit monestir, on ell es volia retirar (per els seus fills, que ell havia posat al cap dels seus comtats).

Però Bera, que és diu, fill del comte Guillem, mort de poc, apareix en 813, potser ja en 812, com comte del Razès, és a dir, l'any de la mort de St Guillem, o l'any després. Es lo mateix pel seu altre fill Gualcme, comte del Rosselló.

La reunió, dins una sola mà, del Razès i del comtat del Rosselló, passà, generalment, inavertit, però té l'avantatge d'explicar-nos a meravel·la, com el bisbe d'Elna, Vincedurius, podia, al concili de Narbona de 791, reivindicar la jurisdicció del Razès, contra el bisbat de Narbona, pretensió incomprensible; ni el Razès, ni el diòcesis d'Elna, no havien, llavors, format, sus del pla civil, almenys un semblant d'unitat administrativa.

BERA I^r (812-820). A més, i per estrany que sembli, a primera vista, no són pas els hereus o successors de Gualcme, comte del Rosselló, però els de Bera, comte del Razès, qui, després, han administrat el Conflent. Tot demostra — com ho veurem quan el comte Guillem farà les particions dels seus comtats — que Bera havia rebut, per sa part, el Razès, i el Conflent limitrof. I per aquí, s'il·lumina, d'un mateix cop, les circumstàncies — quedades dins la foscor — de la separació constatada almenys al final del segle IX, entre el Conflent, i el comtat del Rosselló, sortits, tant l'un com l'altre de la vila de Ruscinio, i compresos, tots dos, dins el diòcesis d'Elna (Suburbium - Elnensis).

ARGILA (844-846). Argila, fill de Bera, es, en 844, en possessió del territori d'Eus i, més que segur, de la vall de Molig, dont Eus depenia. A aqueixa mateixa data Argila se qualifica de «fill del comte Bera», però un jutjament del comte Salomó, de 865, li dona, retrospectivament, el títol de comte. Segons aqueix mateix document, el comte Argila havia igualment posseït, en pròpia, la vila de Lusoc, entre Prada i Eus, i, de concert amb Senyofred, comte d'Urgell, pare de Vilfred, el Pilós, havien fet construir una paret, per marcar el límit d'aquesta vila, amb d'allau de Prada.

BERA II (846-859). En 846, Rotrude, germana d'Argila, i viuda d'Alaric, comte d'Empúries, dona al seu fill Auriol, entre altres terres, la vila de Coma (Cumba), altra dependència de Molig. El mateix any, Bera II, fill d'Argila, apareix, amb el títol de comte, dins una donació de Sant Andreu d'Eixalada.

Sens dubte, la possessió, de nombroses terres en Conflent, no implicaria, que la jurisdicció, del comtat del Razès, no s'hagi estès fins al Conflent.

Però, són els textos, que nos assenyalen, l'activitat dins aquest país, un altre jutjament del comte Salomó, de l'any 868, ens forneix, segons nosaltres, la prova implícita. Dins aquest plet, presidit per el vi-

comte Eldesinde. Ricosinde, mandatar de Salomó, revindica en nom d'aquests, els alieus de Canavelles - Tresvalles - (Entrevals) i Ucenias (Ceny) tots en Conflent, donats al monestir de Sant Andreu d'Eixalada per Ana i Rotrude, respectivament, néta i filla del comte Bera I. El mandatar del monestir, havent provat, per testimonis i per escrit, que eren bens propis del comte Bera, regularment transmesos per ell als seus descendents, el comte Salomó, es rebutja, pel seu propi tribunal.

Però, perquè el comte Salomó, hagi suposat, que el comte Bera, hagués pogut, transmetre, als seus hereus, una part del benefici comtal, calia que a la seva coneixença Bera, en hagués tingut la possibilitat material, dones que hagués, efectivament, exercit en Conflent, les prerogatives comtals. Des d'aleshores, no es pas estrany que els seus successors, el seu fill Argila, com el seu nét Bera II, comte del Razès, només hagin amb precisió, deixat rastre de llur activitat en el Conflent.

BERA II. No mencionat des de 846, almenys com actor d'esdeveniments. Molt més tard, en juliol 870, Carles el Calb, fa al comte Oliba II, de Carcassona, una important donació de terres fiscals. Constatem que nou estan situades, dins el comtat del Razès, ço que deixa suposar, una anterior desposseïció del comte Bera, o del seu successor. En juny 877, el mateix comte Oliba, sera l'objecte de noves gratificacions de part del mateix sobirà i, aquesta vegada, seran els bens personals de Miron, fill de Bera, que li seran atribuïts. Aquests bens, situats en divers «comtats de Gòtia», són concedits, amb d'altres, en el Carcassès. Els uns i els altres, han estat confiscats i han caigut dins el domini imperial per causa d'infidelitat. (OMNES ALODI QUI FUERUNT OLIM MIRONI INFIDELI NOSTRO FILIO BERANI ET OB ILLIUS INFIDELITATEM INUS ET DOMINATIONE, M. NOSTRA LEGALITER DEVERUNT).

Aquest text no ens permet pas de precisar la data exacta d'aquesta infidelitat, sembla solament que s'ha fet en contra de Carles el Calb.

Els historiadors moderns admeten que la revolta era contemporània de la donació de 877, ço que, sense ressortir absolutament del text, pot ésser plausible, com ho veurem mes enllà, en d'altres circumstàncies.

Ara, si recerquem el per què de la desposseïció definitiva de la família dels Bera, a les circumstàncies de la política general dins les regions meridionals, pot haver-hi mes d'una hipòtesis. Se pot que Bera II s'hagi deixat entortallar, dins el partit del jove Guillem, fill de Bernat de Septimània, el seu parent, que va deixar sa vida, en una temptativa, d'un cop de mà, sobre Barcelona. A menys que no hagués participat, als desordres, que varen marcar el regnat de Carles el Calb, i les dissensions del rei amb els seus germans.

De fet, des de 846, els textos, són muts sobre el Conflent, fins a l'aparició, en 846, del comte Salomó. Aquest mateix, serà el primer, que hagi estat reconegut, fins avui, pel conjunt dels autors, com havent administrat el Conflent.

Pere PONSICH.

Biblioteca de Comunicació
Hemeroteca General
(Traduït al català per Roger Giral).

La llengua i la vida

L'article d'en Gras i Barthelemy, publicat en el nostre darrer número, es ha valgut els lloctres que publicarem a continuació. Pels nostres lectors que no saben llegir el francès direm que el seu corresponent Sr. Loursac, aprova la seva posició.

BERNAT DE QUEROS — Tortosa.

Llegisteu « Terres Catalanes » sempre. Espere amb impaciència la seva trimestral sortida. Procuraré ésser breu per tal puguem publicar sempre aquesta carta, sense mutilacions.

Vull constatar que tots aquells que fan l'apologia de l'ús dels dialectes catalans en contra de la llengua normal per a tots, escriuen en francès o en castellà. Així ho ha fet Mr. lu Gras i Barthelemy i ho fan ara sempre (o millor dit: « senyors ») del Búnquer-barraqueta de València. És que escriure en dialecte és molt difícil i té poca utilitat perquè les formes dialectals d'un idioma només estan a l'abast de la gent d'una comarca determinada i encara en pocs llocs per què aquell que coneix el domini de l'idioma sap l'idioma general de tots els catalans, però no pas totes les maneres més o menys dialectals de les diverses comarques de la nostra pàtria catalana.

Jo sóc tortosí i el llenguatge que estic utilitzant en aquesta lletra em sembla que és el normal, que pot ésser ben entès pels compatriotes de la Catalunya Nord. Així ha d'ésser perquè la llengua normalitzada serveix per a tots; per altra banda la llengua normal o standard és el conjunt de la millor de tots els dialectes d'aquesta nostra llengua. Jo no sé si els catalans del Franca diren « pomes de terra », però sí sé que per comprendre això que és haig de saber el francès. Si en dic « creïlles » utilitzaria un mot dialectal propi del País Valencià. Els francesos i els castellans escriuen llurs llengües oficials d'una manera normal i mai no fan ús de formes dialectals i així mateix ho fan els italians i els alemanys. Deixen les formes dialectals per a la literatura típica i pintoresca, per als diàlegs del camp. Si un dia el català arriba a ésser idioma oficial de les dues Catalunyaes, segur que serà la llengua normalitzada, l'única que pot servir per a tots els catalans.

Bernat de Querós.

VICENT LLOPIS — VALENCIA

L'amic Bernat Querós es ha escrit una carta, que m'ha donat a llegir, la qual espero que publicareu. És breu de la qüestió dels dialectes i de la llengua. Jo també llegisc « Terres Catalanes ». M'ha xocat el que el Sr. Gras-Barthelemy diu sobre el present d'indicació dels verbs catalans. L'Institut d'Estudis Catalans deixa la llibertat de fer-los amb les terminacions « -e » o « -a » i també amb la forma arcaica i malloquina « -ame ». Així podem escriure « estim » o « estim » o « estim » o « estim ». Naturalment l'ideal fora escriure « estim » que és la manera del català antic, però Sr. Gras no se pot meter tot el que és de gras i per raó de l'unitat a gressat mossos, ens inclinam per « estim » perquè la majoria dels catalans-parlants ho fan així.

Si el Sr. Gras-Barthelemy dominés més el català sabria, tanmateix, que els malloquins i els valencians seguim escrivint « estim » i « estim » i « estim » i « estim ». L'Institut d'Estudis Catalans hi estaria completament d'acord com ho estan que els rossellonesos (o mitjans del Nord) escrivint « estim ». No sé si el Sr. Gras (que ha d'escriure en francès perquè no sap prou el

català) llegirà el diari « Avui » o el « Poble Andorrà » als Galics, d'acord amb el que de publicació en la nostra llengua, si ho practica el català que hem de saber tota. Sabria que « Avui » no s'escriu en barceloní ni el « Poble Andorrà » en andorrà. S'escriuen en català normalitzat, el del nostre Institut d'Estudis Catalans que serveix per a tots catalans-parlants. Jo sé valencià i no sabria escriure d'altra manera que com ho faig. Pense, pense i pense que el Sr. Gras (que ha d'escriure en francès) en lloc de preocupar-se de les diverses maneres dialectals de dir els mots (així que ho deixi per als especialistes) que aprengui a escriure en català, en el català de tothom de Catalunya (Nord i Sud), País Valencià i les Illes.

Val més no dividir i no fer un algar-barriga entre l'occità, el català i el francès. Si all no ho sap, nosaltres sí que sabem les línies fronterisses de les diverses llengües. Per patriotisme cal no fer el joc a l'enemic que l'interessa de parlar de llengües catalanes, valencianes o rosselloneses.

J. LOURSAC — Joux-lès-Bains (Occitània)

« Je vous écris au sujet de votre article « la llengua i la vida ». Votre combat est le bon, et il faut parler sa langue même mal si on ne peut faire mieux. Le ridicule, c'est de vouloir faire de la rhétorique au sujet de telle ou telle tournure de phrase ou telle ou telle orthographe. Ce qui compte c'est la laïre l'effort de se comprendre, par exemple en admettant que cant-canto ou cant veut bien dire la même chose. Suisses, Suisses, Canadiens et Français n'emploient pas toujours les mêmes terminologies pour s'exprimer dans la même langue de base. Ils se comprennent pourtant.

Je suis Occitan, ma langue, je ne la parle pas (j'apprends) et pour les mêmes raisons qu'ailleurs, on ne me l'a pas enseignée. J'ai appris le latin, l'italien puis le castillan, et toutes les langues ont comme origine la langue romane. Il me faut très peu d'effort pour lire un Provençal, un Aréchois, un Languedocien, un Italien du Nord, un Catalán ou un Valencien; pourtant l'orthographe n'est pas toujours la même, mais un minimum de « Bonne Volonté » il est toujours possible de comprendre.

Ne nous divisons pas, par des querelles au sujet d'un ou d'un e ou bout d'un mot, tant pis pour tous ces « néo-intellectuels » qui font de nos vieilles cultures, un snobisme à la mode.

Ce qui compte c'est d'essayer de perpétuer nos cultures, en espérant, en exigeant même (des lois existent), que la culture et la langue paternelles soient « librement enseignées » à nos enfants.

Notule. — Une lecture sans han demandant par quel moyen un mot entre. Exemple : l'ilegal, l'intelligent, l'no a despulla, cavalier, etc.

Pels Catalans l'explicació és fàcil car hi ha, en l'al·labet, la L, labor, lèidat, etc. i LL (aquesta darrera inexistint en francès) com en els exemples despulla, cavalier. En aquest cas, pala francesos, se quasi com si empressin la « double l » après i. Exemple : travailler, vermillion, etc.

Doncs, quan hi ha un punt entre les dues ll es pot transcriure la ll i promulgar les separacions, com en els exemples sures donats de l'intelligent, el legal, etc.

Jocs florals de la llengua catalana

Any CLIX de llur restauració - MUNIC 1977

CARTELL DE PREMIS

FLOR NATURAL. — Premi d'Honor i Corlesta a la millor poesia que cantí l'amor, dotat amb MIL CINC-CENTS MARCS. ENGLANTINA D'OR. — A la millor poesia de caràcter patriòtic, dotat amb MIL MARCS. VIOLA D'OR I ARGENT. — A la millor poesia espiritual, dotat amb MIL MARCS. PREMI PRAT DE LA RIBA, dotat amb DOS-CENTS DOLARS, al millor treball sobre la vida econòmica o jurídica de Catalunya. PREMI POMPEU FABRA, dotat amb TRES-CENTS DOLARS, al millor treball sobre la personalitat del Mestre o sobre el millorament del nostre idioma. PREMI PRESIDENT COMPANYY, dotat amb CINC-CENTS DOLARS al millor treball de caràcter històric que estudié els moviments liberals i democràtics als Països Catalans. PREMI PRESIDENT MACIÀ, dotat amb CINC-CENTS DOLARS, al millor treball de composició, en prosa o en vers, sobre tema lliure. PREMI SALVADOR SEGUÍ, dotat amb CINC-CENTS DOLARS, al millor treball relatiu a la història del moviment obrer de Catalunya. PREMI PAU CASALS, dotat amb CENT DOLARS al millor treball musical o literari sobre dansa catalana o de composició en general. PREMI AUGUST I CARLES P. SURRYER, dotat amb CINC-CENTS DOLARS, al millor treball de caràcter històric i científic. PREMI EMILI VILANOVA, dotat amb QUATRE-CENTS FRANCS FRANCOSOS al millor obra de teatre reduït (un acte). PREMI PERE FIGUERA, dotat amb VINT-I-CINC MIL PÉSETTES, a un estudi sobre el moviment de resistència de la joventut catalana durant els anys del franquisme. PREMI VÍCTOR CATALÀ, dotat amb DOS-CENTS DOLARS al millor recull de contes i narracions en prosa. PREMI ANGLU CATALAN SOCIETY, dotat amb CINQUANTA LLIBRES ESTERLINES a la millor traducció inédita d'un poema o poemes de l'anglès. PREMI ALGUER, al millor treball sobre els Països Catalans. Aquest treball és exclusivament per a nois i noies menors de divuit anys.

OBSERVACIONS

Tots els treballs han d'ésser rigorosament originals, inédits i escrits en català. Es presentaran escrits a màquina, en tres exemplars, sense signatura, amb un títol, i acompanyats d'un plec clos que contingui el nom i l'adreça de l'autor i a l'exterior del qual es farà constar el tema i el premi al qual l'obra opti. El termini d'admissió és el vint de setembre. Els treballs s'han de trametre a: COUNCIL CULTURAL, Apartat de Correus n° 630, Barcelona.

Tots els catalans hem de parlar en català

El català, idioma dels catalans, deu ésser parlat per tots els que es senten o es diuen catalans. Per això cal aprendre'l com hom pugui... car no s'ensenya oficialment sinó a Andorra.

A Perpinyà, hom pot assistir a cursos de català organitzats per diverses associacions: l'Associació Politécnica, el Grec, el Centre Cultural de Perpinyà i en cursos donats, fora de les hores d'escola, per mestres d'escola en diverses poblacions del Rosselló, com el Sr. Rull a Cotlliure, el Dr. Sàiz i homes que comprenen que de urgent de fer conèixer la llengua ancestral, en la qual es troben tantes obres que fan honor a la literatura universal, per exemple.

S'apren molt fàcilment diària, revistes i, sobretot, llibres en català; consultant els diccionaris per a dotar nostre memòria d'una quantitat important de mots, la significació dels quals ens devinguem ben coneguts i poder-los utilitzar adequadament parlant o escrivint.

Però de que existissin llibres en català? És clar que sí!

I per fer-vos-en càrrec, us recomanem de consultar: « Llibres en català 1976 », Barcelona, Inle, o sigui: el catàleg realitzat per l'Institut Nacional del Libro Espanyol. Si l'no us estranyeu! El català de reconegut llenguatge viu, que forma part del tresor cultural d'Espanya (com pot ésser-ho del de França), la nova Espanya que pren consciència de la seva personalitat constituïda per un conjunt d'entitats ètniques.

El catàleg dels llibres catalans amb 6.147 títols, sortit el 1976, us donarà totes les referències que desitgeu Consultau-lo!

El Centre Cultural Català el té a vostra disposició. A la societat Filologia hi trobareu diccionaris, gramàtiques i tot el que fa la llengua.

Hi trobareu una llista dels autors, de les obres, números que aquestes porten en el catàleg, casa editors, nombre de pàgines de text, preu en pessetes...

Hi trobareu obres per a la mainada i la joventut; novel·les en tots gèneros (originals o traduccions) obres científiques, d'art, d'història, etc., etc.

Restareu sorpresos de la producció catalana: tan desconeguda dels catalans de la part de Catalunya, on es troba el Confiant, veritable bressol de la personalitat col·lectiva que tenen els catalans.

Francine Miró.

ARENES DE GERONA

Plaça de "toros"

Tots els diumenges de juliol i agost, a les 5.30 tarda.

Les millors curses de braus, amb
« REJONEADORES » i « MATADORS »
DE PRIMERA LINIA.

INSCRIPCIONS :

A PERPINYA : Agence « L'Indépendant ».
A GIRONA : M. Alcalde — Tel. 20.28.96

Un condemnat a mort que cada dia va millor

Fa deu anys Jacint Pujol deia qu'el català, dins de cinc anys, ja no existiria

El 28 d'octubre del 1967, en el seu número 1.577, la revista « Destino » publicà una lletra, signada per un tal Jacint Pujol, l'autoretrat del qual era el del perfecte traïdor a la seva pàtria, per ignorància. En Pujol arribà, en efecte, a escriure qu'el català ja no existiria dins de cinc anys.

Com tothom pot constatar, la fatal predicció del meu homònim no s'ha realitzat; ans al contrari, el recobriment general de la llengua catalana ha fet, des d'aleshores ençà, enormes progressos en lloc de desaparèixer.

Entre moltes altres presumptuoses i peremptòries afirmacions, en Jacint Pujol deia qu'els Catalans « som Espanyols abans que tot ». Com qu'a tracta d'una afirmació de principi, partim del qu'és absolutament natural, segons el qual, cadascú és fill de la terra on ha nascut. Aquest principi etiològic reglexi no solament els homes sinó, també, tots els altres éssers animats. En efecte, per tot arreu, des del gat i gos casolans, passant pels conills i gallines i acabant fins a les feres més salvatges, la terra està dividida en infinitat de territoris (pàtries) corresponent a l'aria d'ocupació necessària per la subsistència d'un animal, d'un grup d'animals, d'una família d'animals o d'una raça d'animals.

Mai, ni una sola vegada, cap animal aïllat, o grup d'animals, ha trait la seva o llur pàtria. Només hi ha una sola excepció a aquesta regla natural, o més ben dit: l'lei natural: la de l'home. L'home es, dissortadament, l'únic ser animat que ha violat aquesta llei natural: és l'únic que ha trait la seva pròpia ètnia, la seva pròpia pàtria. Sortosament aquesta mena de traïdors són força rars.

No podem, doncs, ésser « Espanyols abans que tot » per la senzilla raó que ja som Catalans, car l'home només pot tenir una sola i única pàtria com només pot tenir una sola i única mare, afirmació ja repetida en aquestes columnes. Espanya, com França i tantes altres estats arreu del món, no són nacions; només són estats agrupant diverses nacions o pàtries.

En un altre paràgraf de la seva lletra el Sr Jacint Pujol se prononçava per l'ensenyament exclusiu en llengua castellana als infants catalans i afegia qu'ell castigava els seus fills si parlaven en català. Deixant de qualificar aquest darer fet perquè no trobem adjectiu adequat, tothom sap avui qu'a l'imposar, als infants, un parlar i un ensenyament en llengua no vernacle, hom comença per

crear un estat d'esperit artificial en la natura de l'infant el qual ha après — amb la seva llengua vernacle — a veure objectes portant un nom quan, els mateixos, a l'escola, en porten un altre. Només per evitar aquesta violència mental — i aquest esforç de doble comprensió que crea un traumatisme psicològic als infants — si els estats moderns cerquesin, veritablement, l'harmonia del desenvolupament de la infància, farien que cessessin, tot seguit, aqueixes imposicions en la fragilitat de la mainada i disposarien qu'el primer ensenyament estigués, exclusivament, fet en la llengua materna de cadascú. Així, la llengua oficial de l'estat no entraria, en els estudis primaris, més qu'a partir del moment en qu'el desenvolupament intel·lectual de l'infant li permet de comprendre qu'el qu'és diu, per exemple, cadira a casa seva, pot dir-se « ailla » en una altra, « chaise » en una altra i així successivament...

Emperò, en Jacint Pujol anava encara més enllà quan escrivia qu'els pares han de donar un patrimoni cultural als fills i que no creia ésser cultura d'aprendre el « dialecte català ».

Això de dialecte ja no gosem dir-ho ni els ignorants. Val a dir qu'en Jacint Pujol té circumstàncies atenuants perquè un ensenyament dirigit i imposat li ha fet ignorar la realitat cultural i lingüística catalana: la realitat d'una història gal·rebé mil·lenària i la realitat contemporània. Si no fos així sabria que societats de savia estudi de l'patrimoni cultural català a Anglaterra, Alemanya, França, Itàlia, Holanda, Àustria i en la quasi la totalitat dels països americans. Sabria qu'el català ha vehiculat, durant segles, un ric vocabulari cap al castellà (i cap al portuguès), doncs, que molts mots qu'avui diem castellanes, perquè ens venen, de retruc, del català, són els mateixos mots catalans qu'anaren a enriquir la llengua castellana temps enllà.

Si el tal Jacint Pujol no s'ha mort — de vergonya — estariam contents de tenir noves seves, de conèixer el seu estat d'ànim actual: potser, a la millor, s'ha donat compte de la seva enorme errada i s'ha fet autocrítica. Si fos sincera — positiva o negativa per Catalunya — estariam disposats a obrir-li les nostres columnes car al « errare humanum est » i « diabolium perseverare », som del parer qu'els desgañellats també tenen tots els drets puix que mentres hi ha vida hi ha esperança...

Jordi PUJOL.

Pierre GABARROCA

MAGNETISEUR-TELEPATH

6, Rue Marché de Gros

PERPIGNAN Téléphone 61.24.40

Les lundis, mardis, mercredis de 10 à 20 heures
15, rue Georgeite Agutte

NARBONNE Téléphone 32.61.01

Les jeudis, vendredis de 8 heures à 20 heures

Maladies nerveuses, Troubles respiratoires,
Troubles intestinaux, Foie, Ulcère, Variqueux,
Rhumatismes, Arthroses Lumbago, etc...

ESCLAVITUD...

Cada vegada que, pronunciada, la paraula esclavitud desvetlla en mi, en la meua memòria, records escolars, vells, empolsegats i adornats. En tota mena de llibres, hom pot llegir que, d'ençà de sempre, gràcies a tota mena d'enginy, d'estratagemes, l'home ha dominat l'home, el fort ha asservit el feble, el ric ha dirigit el pobre, el senyor ha aixafat el serf, el vell ha manat el jove, etcètera...

D'altra banda, com que en tota cosa, i tant com possible, tothom vol tenir bona consciència de cara al Judici final, s'hi fa remarcar que, a cada cop que els progressos de la civilització havien anat fent passos endavant, els constranyiments, aquelles coses detestables dels temps d'abans, havien anat, elles, a cada cop, fent passos endarrere.

En tota objectivitat, s'ha d'admetre que, avui dia, hauria de cercar molt i de fer molt camí, aquell que voldria demostrar que existeix l'esclavatge, que voldria dir en quins indrets es poden encara veure escus venuts, tals una saca de trumfes, a una plaça de mercat, oferits al més-diet. Li caldria recórrer mars i oceans, abans de trobar un vaixell negre, en ruta cap a les Amèriques o qualsevol altre continent, amb les bodegues plenes, de gom a gom i de popa a proa, d'esclaus encadenats. Això li seria molta i molta feina per no aconseguir a cap resultat tangible, positiu.

Els temps han canviat i els homes també. Generalment s'admet que això ha estat per a un millor viure. Potser sí i Bè que, quan s'ha de canviar alguna cosa, més val que sigui així que no pas per a pitjor, com passa a vegades. Personalment, no crec pas que els negres hagin desaparegut del tot. Només hi diré que han sabut adaptar-se a les condicions noves de la vida moderna. Cada dia, a tota hora, podem passar-los a frec, pels carrers, sense reconèixer-los. No tenen res de l'aspecte convencional que ensenyen les imatges dels llibres d'aventures per als infants. No tenen cap ull mancant, tapat amb una bena negra que els dona un aire tan feroç i no se'n van amunt i avall, pels carrers, colxant-hi, fent-hi, retrunyint contra la calçada, el peu d'una cama de fusta i no porten pas tampoc a la mà xurriaques per assotar la gent desobedient i no! Són persones qualsevol i com ara vos o jo! Aparentment, són gent tranquil·la, molt sovint casada, cap de família, pànxacontenta i pacífica. Ningú no hi sospitaria els descendents dels negres dels llibres de la nostra infància.

Tota aquesta tirallonga introductòria per dir que no se'n val la pena de córrer món, de navegar pels mars, per no trobar-hi res d'allò que s'hi cercava. Els venedors d'esclaus de la nostra època han deixat de fer vaitges peril·losos cap a continents llunyans. No! Avui dia, els tenim aquí, al costat nostre, a casa nostra, entremig de nosaltres, i, a vegades, són nosaltres i nosaltres mateixos!

Un dissabte propassat, per fer com molts dels meus compatriotes, vaig anar a fer les meves compres en un hipermercat a la perifèria de Perpinyà. Ja prou se sap que els empleats, bastant nombrosos i per la majoria dones, no hi són ben pagats, encara que el sou que s'hi guanya quedi sempre en el marc de la legalitat. Però això dels salaris no justificaria aquest article. Hi ha molts i moltes altres empleats — en altres indrets, en altres tallers, magatzems, botiques, oficines de tota mena i de tota categoria — que cobren més poc que no aquells de qui estic parlant.

El meu propòsit se situa a un altre nivell, no tan arran del portamonedes

Aquell dissabte, doncs, passant a la caixa per pagar-hi les meves compres, vaig adonar-me hi que la caixaera, una noia de divuit o vint anys, per utilitzar el teclat registrant el preu de les mercaderies, havia de ficar-se la mà a sota d'un full de paper amagant-li'n les xifres. Agafat d'improvís, vaig trobar estranya aquesta manera de procedir, però no vaig dir-hi res. Ja que no perjuica a ningú, cadascú és lliure de fer allò que li agrada. No obstant això, mentament, vaig acusar d'infantilisme aquella caixaera que estava jugant, i hi insistia, en voler registrar els preus a la seva calculadora, sense veure-hi del tot allò que anaven mancant-hi els seus dits. Avui dia, passen tantes i tantes coses més estrambòtiques que cal que se'n en facin moltes i de molt grosses per fer rebel·lar-nos-hi.

Bé i Aleshores, aquella escena anava desenrotllant-se, normalment, la caixaera registrant preus, sense mirar on ficava els seus dits, mentre jo, espectador serà, impertorbable, silenciós i respectuós, continuava acceptant el caprici d'una noia caixaera, divertint-se en un joc misteriós. Allò hauria pogut passar sense entrebancs però, quan la «meua» caixaera va haver-se equivocat quatre o cinc vegades en els «meus» comptes, cosa que necessitava, cada vegada, una rectificació, jo, innocentment, vaig suggerir-li que, potser, arrencant algun full de paper que li feia nosa, que li impedia en el compliment normal de la seva tasca, li seria més pràctic si mirava on posava els seus dits.

Vaig fer ulls com unes taronges quan va dir-me que, si només fos per ella, no s'empararia tant, tant aquest exercici estúpid, vuit hores diàries, registrant els preus d'aquesta manera a la seva màquina que, però, hi estava obligada ja que la direcció de l'establiment li ho havia ordenat. De fet, amb una sola mirada cap a les altres caixes, vaig adonar-me que tots els teclats de la renglera hi estaven amagats amb un full de paper, ben subjectat al seu lloc, gràcies a una tira de paper adhesiu. Juan vaig demanar-li el per què de tal constranyiment, i la caixaera va respondre'm que, segons deia el director, ja que no necessitaria mirar al seu teclat per inscriure-hi els preus, la caixaera podria fer servir els seus ulls per mirar millor les etiquetes de la mercaderia i, alhora, podria vigilar que els clients no li fessin alguna trampa. Fent-ho així, tot seria millor i més ràpidament fet. La mà esquerra per fer transitar els objectes comprats, la mà dreta per registrar els preus a la màquina, els ulls per fer la feina dita més amunt. Tot comptat i debatut, poca cosa!

A aquella caixaera, sortosa caixaera, encara li quedaven dues cames que no tenien res a fer. Dues cames de lliures! Però, per quant temps encara? Un dia o altre, un cap de servei s'inventarà, trobarà un enginy astucios, proveït amb pedales, i corretges i cadenes, i tot allò que calgui per fer servir aquelles dues cames inutilitzades. Gràcies a aquella potència novament recuperada, es podrà alimentar un generador elèctric que distribuirà el corrent a les cambres frigorífiques i als llums de neon de l'establiment. Tot benefici!

Els temps han canviat i els homes també! Però els negres no han desaparegut del tot, ni els esclaus tampoc! Ara que, ni els uns ni els altres, no voldran admetre que dominen o que estan dominats, cosa que quedava molt ben definida en els temps antics. Tot això fa que, a hores d'ara, es pot dir amb certesa, que d'esclavitud no n'hi ha, enlloc!

J. C.

Josep DELONCLE

APOTECARI

Carrer d'en Llucià, 2

PERPINYÀ

ELECCIONS FRANCESSES

Constatacions i conseqüències

Malgrat que les darreres eleccions municipals franceses estiguin un xic despassades pel fet de les recents eleccions legislatives espanyoles i les properes legislatives franceses, donem a continuació un condensat de les idees més importants de dos col·laboradors que tracten aquest tema.

L'empenta de l'unió dels partits d'esquerra, en les eleccions de març darrer, és un fet històric. A poc a poc el pensament de la gent ha estat clar i el progrés no's pot parar. La presa de consciència ha estat general. Maig 1968, amb la seva revolució de consciències, ha fet plena aparició. No es la por que parla, és l'esperança. I amb ella la tolerància, la convivència. Per estar-ne convençut calia veure com, en plena nit, els fixadors de cartells electorals, se respectaven mútuament. «No tenim les mateixes opinions que vosaltres, mes les respectem i no volem violències». I cada grup continuava fixant llur propaganda. Evidentment hi hagué excepcions deplorables si bé mínimes.

Davant d'aquesta prova de democràcia i de maduresa política pensem que, en la propera campanya per les eleccions legislatives, les «affiches» ja no s'han de posar de nit, com si fos una acció clandestina, sinó de dia, en ple dia. Serà un gran pas en davant en el camí de la democràcia.

Un altre ensenyament important és el del fenòmen bretó. Aquest s'ha produït per la decisió de l'Unió de l'esquerra hexagonal d'acceptar l'Unió democràtica bretona.

Aquest comportament ha passat quasi desapercebut quan mereix una especial atenció; car es una nova òptica a la qual no estàvem pas acostumats.

Es, en efecte, la primera vegada que, un partit autonomista bretó, està admès en l'esquerra hexagonal. I el resultat és el de fer bascular tantes ciutats de Bretanya cap a l'oposició.

Sabent qu'els Bretons votaven tradicionalment a dreta, cal notar el canvi important que s'ha operat; i els que s'endevinen, amb aliances similars, en totes les altres ètnies de l'estat francès, amb motiu de les eleccions legislatives de l'any que ve.

TRISTOR?

Catalunya, demà

Quina mar de divisions entre'ls diversos Catalans!

Comencem pel Nord:

La qüestió del català a ensenyar es una d'aquelles que m'ha fet sempre riure. Els uns acusen als altres d'imperialisme barcelonista, i els altres acusen als uns de divisionisme.

Imperialisme barcelonista? Parlem-ne:

Es fora de dubte que Catalunya hauria d'esser una confederació. Però no hi ha dubte, tampoc, qu'entre la centena de capitals de comarca, sols n'hi ha set que tinguin editorials en català: Barcelona, Perpinyà, Vic, València, Castelló, Reus i Mallorca.

Cert; el llenguatge ampurdanès és més pur i més bonic qu'el barceloní; però com qu'els Ampurdanesos no volen pas (o no poden pas) escriure l'ampurdanès, aquest morirà de mort natural.

De la mateixa manera també se pot dir que hi ha un imperialisme rossellonès sobre Cerdanya, Vallespir, Conflent, etc.; però només els Rossellonesos tenen editorials, doncs influixen.

Qui vol guardar son dialecte l'ha d'escriure i publicar-lo. I això no es pas una tasca personal, ans social. Si volem un editor local cal comprar a l'editor local o bé organitzar un club, cooperativa, grup, es a dir, donar-se mitjans materials de difusió. Com més important serà l'obra, més important seran els mitjans materials que caldrà.

La poesia pot ésser editada per un vilatge; però una novella, un treball científic és diferent. Pràcticament només Barcelona i València poden fer-ho.

Hi ha, també, els mitjans audiovisuals, molt importants en la nostra època, més són privilegi dels estats en els quals vivim. Si visquéssim en l'estat japonès, podríem tenir clubs particulars i emetre ràdio i televisió, en colors inclús...

Resta el cinema: Possibilitats molt reduïdes perquè es una indústria que està en mans de grups financers que només cerquen guanyar diners. Malgrat això Barcelona ha produït varis films en català.

Hegemonia barcelonina? Cert. Me reca, perquè sóc Valencí; però Barcelona se l'ha ben guanyada eixa hegemonia!

Altra divisió: Els del nord tracten als del sud d'Espanyols mentre qu'els del sud tracten als del nord de Francesos.

Cal adonar-se, Barcelonins, que quan diu «trinxeraire» al desparc, insulta la memòria d'en Josep de la Trinxeria i els seus Angelets de la terra, últims defensors de les llibertats catalanes al nord.

Cal adonar-se, Barcelonins, qu'el barceloní no es pas el dialecte central d'on deriven els altres dialectes, ans un dialecte derivat, com tots els altres i mitjanament impur.

Quan alguns Barcelonins, pocs, però ja massa, se posen com a superiors o se'n riuen d'altres parlars, no fan acte unitari ni fan acte imperialista: Fan acte d'anticatalanisme; qu'es més greu encara.

Cal adonar-se, Rossellonesos, qu'a Barcelona i a València primer, i a tot el sud-Pirineu més tard, hi ha hagut una enorme invasió sense relació amb la del nord. Aquesta invasió fou seguida d'una importantíssima immigració. Els Barcelonins han assimilat una població doble de la llur i, en certs indrets quadruple.

El 1935 hi havia cinc milions de catalanoparlants repartits entre Catalunya (nord i sud) València, illes Balears, comarques catalanes d'Aragó, Andorra, Alguer (Sardenya), costa occidental de Nàpols, Grècia, Turquia i Líban.

Entre 1936-1940 — la guerra i la postguerra repressiva franquista — se pot evaluar la pèrdua a més del quart de milió. Afegim-hi uns trenta mil morts, desapareguts o emigrats del nord de resultes de la segona guerra mundial. Afegim-hi els Nord-Catalans emigrats econòmics a França mateix. Només en la regió de París despassen trenta mil. Cal tenir encara compte que hi ha Nord-Catalans emigrats en tots els departaments francesos (províncies). Afegim-hi els cent-mil Catalans de Grècia, Jueus, o suposats tals, assassinats pel nazisme, els carguis en els «camps d'honor» en les guerres turco-gregues, libano-marionita, libano-siriana, Jueus catalans emigrats a Israel, obrers catalans emigrats a Alemanya, Suïssa, França, etc. i l'extermini feixista dels Catalans de Nàpols; les pèrdues totals, de 1935 ençà són, molt probablement, superiors al mitg milió. Tenint en compte que la natalitat catalana es regressiva, hauríem d'esser uns tres milions. I som vuit milions!

Vuit milions que pesen i pesaran cada dia més en el concert dels pobles que formen l'estat espanyol i també, proporcionalment, en el concert dels pobles que formen l'estat francès. Els Corsos (entre altres) volen l'autonomia. A Espanya, fins i tot, els Andalusos la demanen!

En tot cas, una cosa es clara: la situació actual no es estable car només els pobles morts són estables. La nova confederació de països catalans (o catalànics) se farà a mida que l'Europa esquilada — qu'hom vol fer avui — esdevingui la veritable Europa de les ètnies de demà.

Biblioteca de Comunicació

i Hemeroteca General

CEDCO Josep Iranzo.

charcuterie

Paul DEVY

DOCTEUR EN PHARMACIE

32, cours Lazare Escarguel

PERPIGNAN

T. 34.21.42

PIRAY

JAMBONS du PAYS

Al ritme actual de "fabricació" d'ous Demà no hi haurà més ni ous ni gallines

Estem, avui, assistint a un fenomen les conseqüències del qual seran desastroses demà.

Fins ara, les espècies animals que l'home ha fet desaparèixer, han estat víctimes de la cobdícia i de la cobèrta humana. Han estat exterminades, o s'estan exterminant, ja sigui per menjar-les, per vendre'n les peus, el vori, per fer-ne productes comestibles, etc.

Amb les gallines, la causa de l'exterminació serà per excés de reproducció. De fet, seran víctimes, com les altres espècies, de la mateixa cobdícia i avarícia humana.

Antany no hi havia pas, com ara, ous en abundància durant totes les temporades de l'any. Les gallines començaven a pondre, en general, a partir del solstici d'hivern; els ous eren abundants fins a mitja primavera, començaven a minvar fins a l'estiu, se feien rars en la tardor i més rars encara fins a l'esmentat solstici d'hivern.

Era el cicle natural de reproducció de l'espècie — com el tenen totes les espècies (1) — o sigui que l'activitat ovariàl començava amb l'augmentació de l'intensitat lluminosa, que la Terra rep del Sol, es a dir que es aqueixa activitat lluminosa creixent — quan encara s'està en ple hivern — qu'engega l'activitat reproductiva de les espècies.

L'abundància d'ous i de gallines actual — provocada per l'intervenció de l'home — porta en ella, no solament una raretat futur, sinó, simplement, la desaparició de l'espècie.

Aqueixa superproducció — ultra sotmetre tota la raça gallinàcia domèstica a unes condicions d'existència horribles i de reproducció artificial — ha provocat ja varies mutacions.

La primera es que certes generacions de gallines, no podent ésser lloques (impedides per l'intervenció de l'avicultor) han ja acabat per no ésser-ne mai. Co vol dir que són gallines qu'encara ponen ous mes que ja no saben covar.

La segona es que si bé ponen ous, per elles ja no es la funció natural i primordial d'abans. Aquesta ha esde-

vingut un acte que podríem qualificar d'excremental: co vol dir que ponen un ou com si defequessin. Per elles, pondre un ou ve a ésser un acte semblant al d'excrementar. Tant es així que ja no s'ajupen per pondre l'ou, amb tota l'amorositat com ho feien abans; ho fan dretes, com si expullessin un excrement. Com que, per culpa de les mateixes horribles condicions d'existència imposades pels avicultors, llurs pots s'han elevat en algúria anormal per llur raça, ara correm el risc de no poguer menjar ni ous « fabricats », perquè la majoria se cascaran — molts se casquen ja — en el moment de l'expulsió del cos de la gallina.

Les conseqüències de la mutació provocada per la superproducció van molt més enllà encara: la funció reproductora, havent estat alterada, acabarà ara per atrofiar-se i desaparèixer; es a dir que l'ou « excreta » actual desaparèixerà. Aleshores ho hi haurà no solament ous sinó ni tampoc gallines; s'haurà extingit l'espècie. Per primera vegada, en l'història, desaparèixerà una espècie per excés de reproducció!

Potser no es pas massa tard encara per arrestar-se en aqueixa vertiginosa avallada. Encara deuen existir avui, en manys indrets, quelques generacions de gallins i gallines que no han pas estat desnaturalades per l'exploicació industrial avícola. Són aqueixes generacions les que cal salvar i fer reproduir com abans. Agint així no menjarem pas ous en totes les temporades de l'any, com tampoc no mengem certs fruits, certs peixos, certes carns, etc., més, quan menjarem ous seran molt més bons, molt més grossos, molt més sans. I, de la mateixa manera, qu'els nostres avantpassats no's morien pas de fam quan no tenien ous per menjar, tampoc no se'n morirà pas demà, tant més que les condicions alimentàries són i seran molt superiors a les que ells tenien.

Jaume PRATS.

(1) Menys l'home, per culpa seva (Tema fora de lloc en aquest article).

Catalans de surface ou de fond?

Amb motiu de la final U.S.A.P.-Béziers a Paris, l'associació Roussillon-Paris, acollí els finalistes catalans davant el restaurant la Pergola, en els Camps Eliseus.

Era un espectacle extraordinari i per una vegada el cel era ben blau, i baix un sol roent, milers i milers de catalans desfllaven amb banderes, emblemes, estendards, oriflames, ensenyes, banderoles i insignies catalanes, baixant i muntant els Camps Eliseus dins una atmosfera de « kermesse ». Un aldarull infernal de crits, cantars, xiulets, bombes, petards, trompetades, els acompanyava, mentre la cobla dels Combo Gill (de Perpinyà) tocava sardanes i els Bizars (de Cotillure) interpretaven « Muntanyes Regalades », entre dues xerrades de vi ranci.

Autobusos i vehicles particulars vinguts no sols de Perpinyà, sinó de tot Catalunya-Nord, es dirigien cap a l'Arc de Triomf dins un concert de clàxons.

Hi havia prop de 20.000 Catalans en els 3 kms dels Camps Eliseus (sense comptar els Bezierencs) i això mai no s'havia vist. Fou una demostració apassionada i pacífica d'un poble... El poble català unit aquell dia per la bandera i el rugby.

Una constatació: és deplorable que alguns dels presents s'hagin cregut CATALANS únicament aquell dia per honorar el rugby i que s'hagin gastat tants milers de francs per anar fins a Paris, mentre no gasten ni un cèntim comprant revistes o ajudant pecuniàriament la cultura catalana. Si tan Catalans són i poden disposar de mil francs per el rugby, per un sol dia, com es fa que no en tenen cinquanta per ajudar un any a les publicacions (1) editades a Catalunya-Nord?

Pere MATEU.

(1) La Falç, Terres Catalanes, Terra Nostra, Truc...

**POUR UN CADEAU
une MONTRE
un BIJOU**

DU COMMUN

guilde des orfèvres

23, Rue Louis Blanc

Tél. 34.35.61

66 PERPIGNAN

Un gegant de la sardana

Mestre Pep

Fa cent anys que En Pep Ventura devers el cel s'envolà i el seu record, viu, perdura al Rosselló i l'Empordà. A la sardana, com pare, va donar-li goig i encis, la va fer gran. I és encara la dansa d'aquest país. Quan tocava la tenora amb el més fervent delit la mirada somnadora s'endinsava en l'infinit. La natura amb ell cantava, els ocells i el vent del pla, les ones de la mar blava, dels arbres el branquejar. Plens els aires de rialles murmuris i planyes d'enyor es foren les esposalles de la sardana i l'amor. I del fons de la seva ànima sortí el cant de comiat « Per tu ploro », dolça llàgrima de poeta enamorat. Tardana « Rosa encarnada » com en un somni d'infant es despullà en la vesprada plujosa d'un Dijous Sant. Cants, amor i companyia de l'Avi Pep, el millor que ha cantat la poesia de l'Empordà i Rosselló i

Jaume QUINTANA.

Chez Guillaume RESTAURANT

SES SPECIALITÉS :

Le bœuf gros sel
Le pavé au poivre
L'onglet,
L'entrecôte au roquefort

4, Place de la République
(marché couvert)
PERPIGNAN

Téléphone (68) 34.51.07

Fermé le lundi

ELS LLIBRES

La linia d'Apol.lo

par Miquel Lladó

En el seu temps vam mencionar la parució d'un dels llibres d'en Miquel Lladó, « Els camins de la por ». Ara n'acaba de publicar un altre; aquest és de poesia.

Un llibre (poesia o prosa) pot adreçar-se a un gran públic o a un nombre reduït de persones. En « La linia d'Apol.lo », malgrat el seu llenguatge figurat, l'autor s'adreça a tothom. Com s'adreça a tothom la música, sovint inútilment, car tothom no posseeix pas la mateixa oïda, malauradament.

El que diferencia la poesia de la música, art primeríssim, és, a desgrat de llur germanor, la seva actitud davant la realitat. La música, amb rares excepcions, és sempre una evasió; obeeix a un esperit passiu. Manca d'una voluntat positiva; la que dicta la poesia d'en Miquel Lladó, vol imposar una nova forma a la vida nova, a la gent nova. Per això — segons l'autor — la poesia trobadoresca, l'emprada per Bob Dylan i Lluís Llach, camina de parella amb la poesia moderna, nua, real, directa.

"Qui écrit l'Histoire?"

D'un treball destinat als Occitans — del nostre emment col·laborador occità, Dr Bonafos 7 n'extraïem la quasi totalitat del seu contingut car, no solemment interessa els Occitans sinó també els Catalans i, fins i tot, tots els homes en general.

Piusieurs lectors m'ont demanat comment j'étais arrivé à des jugements souvent opposés à ceux qu'on lit dans maints traités d'histoire. Je leur dois les explications que voici :

L'histoire est écrite soit par des voyageurs-expédateurs, soit par des érudits des peuples vainqueurs.

Les premiers regardent, écoutent, interrogent, observent, recueillent la vérité et racontent ce qu'ils ont appris. Leur témoignage est, généralement, objectif, impartial et d'autant plus valable que les auteurs sont plus curieux et plus intelligents. C'est ainsi, par exemple, que nous connaissons assez bien les Celtes de notre préhistoire grâce à des Grecs tels que Hérodoté et Strabon.

Les seconds — c'est-à-dire les érudits des peuples vainqueurs — sont, généralement, enclins à justifier, couvrir que couvrent, leurs victoires et à rejeter les torts sur les vaincus.

Cette tendance est consciente et voulue chez certains, sectaires; plus diffuse chez d'autres. Mais elle existe chez presque tous, de sorte qu'elle fausse leur présentation des faits, les interprétations et les conclusions qu'ils en tirent.

Ainsi Jules César, dans son célèbre « De Bello gallico », tout en rendant hommage à la bravoure des Gaulois (artifice de style qui tourne à sa propre gloire), présente cette guerre atroce, qui fit périr un million de personnes, comme un bienfait, non seulement pour Rome et les Romains, mais aussi pour la Gaule et les Gaulois: ne leur apportait-elle pas la « civilisation » ?

FAIRE LA FRANCE...

Aux yeux de nos historiens « français », tous les événements qui ont contribué à la victoire des Francs sur les Gallos-Romains, les Wisigoths et les Burgondes; des Capétiens sur les Plantagenets (qualifiés à tort d'occupants anglais, donc étrangers); des rois de Paris sur les grands et petits seigneurs de l'hexa-

gone, sur les Etats et les communes libérés; des Jacobins sur les Girondins, etc... etc... sont excellents puisqu'ils ont « fait la France » telle qu'elle est (alors qu'elle aurait pu se réaliser tout autrement et de bien d'autres manières).

Et c'est « bien fait » pour nous si nos pères, n'ayant pas su se défendre, ont été trucidés, pillés, aplatis par Clovis et ses fils, par Simon de Montfort et ses « croisades », par les mercenaires des deux Guerres de Cent ans, par les dragons de Louis XIV, par les guillotines de la Terreur, etc...

...REFAIRE L'HISTOIRE

J'ai commencé à évaluer ce « bourrage de crânes » à 15 ans, lorsque je déchirai par hasard, dans un grenier de Caen, « l'Histoire de la littérature française », de M. Emile Chasles, et que je la lus avidement.

Avec ma logique de cadourque obstinée, je me dis : « Puisqu'on m'a présenté, à l'école, comme un « petiot » méprisable et fusté, mon langage familier, alors qu'il est en réalité une vraie langue, dotée d'une riche et belle littérature; puisqu'on m'a trompé sur ce fait capital, pourquoi ne me tromperait-on pas aussi sur d'autres ? »

Les gagnants s'efforcent d'endormir les perdants afin que ceux-ci oublient leurs défaites, ne songent même plus à réagir et se laissent « digérer ».

TOUT EST A REVOIR

Dès lors, je commençai à passer au crible tout ce qu'on m'avait appris et tout ce qu'on m'enseignait: me reportant à des livres plus sérieux que les manuels scolaires; étudiant le latin, le grec, l'anglais, l'espagnol, l'italien, l'allemand, le celtique, le basque et consultant des ouvrages écrits en ces diverses langues; compulsant et transcrivant maintes chartes, entreposées dans nos archives; épluchant les textes qui passaient sous mes yeux, j'ai ainsi connu des interprétations souvent très différentes, parfois contradictoires, des mêmes faits historiques — Bibliothèque de Communication

Ainsi se dégageait et m'apparaissait, peu à peu, la vérité, toute la vérité !
Jean BONNAFOUS.

No manqueu pas de visitar

LA CASA PAIRAL

museu català d'arts i tradicions populars
El Castellet Perpinyà

L'ARGELAGA I EL NUVOL

En Pèroig s'acostà a l'estufa i flegi acur-la. El meteix temps que cridava veia el taulell:

— Cafè, nois!

— Una renglera de ceps es perfilava en la penombra, al voltant de l'estufa, abelits en el silenci de la vella taverna transformada en bar pels esters dels temps. Una de les festes, amb gaudis sota una gorra negra, es bellugà per a preguntar:

— Què diu el pobla, Pèroig?

— El pobla no diu gran cosa mai.

— D'altres n'hi ha que se preocupen de parlar per ell.

— Ni més ni menys — digué Práxedes, el mestre d'escola —. Durant quaranta anys, l'ha obligat a callar i a obeir, i ara l'obliguen a votar. És la de riure.

Entre aquelles tantes camperoles, hi havia la d'un xallit. L'home es redreçà per a dir:

— Ara hom imposa la democràcia, de la mateixa manera que durant quaranta anys hom ha imposat la dictadura.

Callaren. Les flames brulaven dins de l'estufa, meteix que sempre enviadades. El televisor ginyolava, sol, en el seu racó, oblidat de tothom, com sempre. En aquell moment arribà un tipus baixet, ventut, quadrat, un tros de pipa a la boca. També intentà d'amoritzar l'estufa. En Pèroig, li preguntà:

— Què en fareu, de les olives, Jeumont?

— Fotre-les al foc.

— Ja escabes de collir-les?

— Encara no he començat.

— Amb les olives passarà com amb les ametlles — digué una boca desdentada.

— Ens les haurem de menjar.

— No us poseu tan trist — objectà un Rielleus, l'aputill —. D'un moment a l'altre entrarem al Mercat Comú.

— Per quina porta?

Un ginyol desagradable obligà les tantes a entretenir-se vers el televisor. Un porcell d'obres empunyades sencils carretons xincadors per l'empedrat d'un carrer de Barcelona, mentre un senyor Riue o Rielleus, no ho recorda bé, mullava gaites en una tassa de suc de llet. Una cara allargada, pàl·lida, es bellugà en la penombra, a l'altra banda d'estufa, per a dir:

— Durant un quart de segle heu gaudit d'una televisió de presoners de guerra. Avui ens regalen una televisió de menors d'edat. Aigo es siga.

Parlava el mestre d'escola, que durant anys i anys havia rossegat en aquell vilatge garriguenc pa sec i melangia. Quants milers de cartipessos tacats de tinta i d'esquelets d'arropada havien passat per les seves mans, durant aquell llarg vida seva, mancada de joventut i d'alegria?

— Us ha afeixat malament — digué el Rielleus, l'aputill, que durant quaranta anys havia mungit una vacueta flaca sota l'arbre del bé i del mal, que ell mateix exporgava al seu gual, de tard en tard. Si, l'aputill malament, l'alcada. Hauria d'agafar el pel mànec.

— Com tu la peula, eh?

— No hi tornem, Pop. El passat, passat. És el

haver el que interessa. Ja ho diu la televisió.

— La televisió diu el que li conteu.

— No en negreu que en pocs mesos hem fet molta de via, pel camí de la democràcia.

— Però tu, ahir, no en volies saber res, de la democràcia.

— El passat, passat. Pop. Entre tots ho farem tot.

— Entre els d'ahir i els d'avui.

— Està molt barrejat, tot això.

— Això és un cocktail, nois — digué l'estell —. Un cocktail moltot.

— Entre tots ho hem de fer tota — repetí l'aputill.

— Potser sí — digué el mestre —. Potser sí que entre tots ho farem tot. Però jo penso que en aquest país la millor tasca la farà el temps.

— El temps ho cura tot.

En aquest punt, la Neus, amb les seves avetades, vingué a col·locar una ceba de lloc en una taurina, davant el mestre d'escola, el qual engolí el suc d'un tret. I aleshores fou quan el senyor Práxedes, el mestre d'escola, es posà sentimental:

— Al, al! — exclamà mirant-se l'xallit, l'Onís que en aquell cercle de tantes camperoles ara capaç de comprendre! —. Al, al! Com malversen el millor! El més valuós que existeix de la vida. I tanmateix, com la deixem escapar! Com la malbaratem — Aferrats a un desig, a una ambició — a un medi social —, per manca o per excés de diners, sense gestar, a poc a poc, el de precís de la vida. Anem deixant grollerament l'amor mèica i única de la existència al llarg del nostre camí. Sense saber absorbir calmament el dicel lloc dels dous, com ho feia Hesíode, l'avi dels poetes, fa milers d'anys...

Per la finestra tancada, a través dels vidres bruts, l'xallit veia un tros de terra. La terra era una blanca, tacada de petits metalls — timons i argelagues — que donaven al coster l'aspecte d'una pell de tigre, d'un tigre pogent, arrupit fent segles sobre la vila. L'argelaga i el núvol. Havia aequi. Argelagues i núvols que ell havia exportat tant per les humides planes de l'Euro central, durant el seu llarg romatge d'xallit. El núvol és gaudi en aquestes contrades garriguencs, tan gaudi que sovint s'ofidia de nodrir als seus lillots. Aleshores, els arbres, els metalls i les herbes moren gairebé tots i, si més no, sotressen una estranya letargia, com els llargardiscos a l'hivern. Pocs plantes, resten les llargues seccors i romanen vives, entre elles, l'ollivera, el conxell, l'argelaga. L'argelaga és, a les Garrigues, el que el canell és als deserts africans: És capaç de resistir set anys seguits de sequera i florir cada primavera, encara que la flor, color d'ar, no tingui flaire per manca d'aigua...

L'xallit apartà l'asegurat de la finestra per a escoltar les darreres paraules de Práxedes, el mestre d'escola:

— Hi ha molts personatges condemnats a viure en els llibres: Gúthé el Pilós, Marx, Sócrates, Jesús... Pobres! Pobres models humans, tancats dins d'un preat transparent, muntats al mig del carrer, per a que tothom pugui admirar-los!

Miquel Lladó.

Volem els nostres noms de viles i de carrers en català

Gairebé tots els nostres noms de viles han estat canviats, truncats, traduïts i escrits amb la grafia francesa, o transformats de manera que no volen pas res dir tant en català com en francès. És un testimoniatge més de la nostra desculturització catalana. És un robatori, una espoliació de la nostra identitat. Són molts els exemples. Vet acli alguns que es passen de comentar:

Amélie-les-Bains: Els Banys d'Arles; Bailestavy: Vallestàvia; Le Boulou: El Voló; Bourg-Madame: La Guingueta d'Ix; Collioure: Colliure; Corbère du Château: Corbera de Dalt; Corsavy: Corsavi; Eyne: Eina; Latour-das-Elne: La Torre d'Elna; Latour-de-France: Trimaç; Perpignan: Perpinyà; Reynès: Reiners; Saint-Jean-Lasseille: Sant Joan la Cella; Saint-Laurent-de-la-Salanque: Sant Llorenç de la Salanca; Tautavel: Talteüll, etc...

Seria justícia recobrar la nostra grafia correcta.

En tenim prou també de veure carrers, avingudes, o rutes dels generals de Gaulle, Leclerc, de Laitre... Tenim prou celebritats nostres: Aragó (Els tres), Sor Maria Antiga, Bazerles, Joan Blanca, Cassanyes, Pau Casals, Joffre, els reis de Majorca,

Lambert Manera (els Miquelets), Andreu Marty, Aristides Maillo, Na Algisen de Montesquieu, Vilfred el Pilós, Jacint Rigaud, Aristides Rouzeau, Albert Saissel, Josep de la Trinxeria, Horaci Vernet, etc... sense oblidar les celebritats locals.

Per què copiar sobre París i l'història de França? Que no tenim història, i que no és prou rica?

Tenim una cultura, una llengua, i som un POBLE! Nosaltres mateixos ens diguem catalans però ens comportem en cada acte de la vida imitant i emprant una cultura que no és nostra. D'això se'n diu cultura colonial. Nos comportem com un poble colonitzat, com un poble esclau.

L'escriptor llatí Tàcit (Ier segle) deia: « La marca de l'esclau és de parlar la llengua dels seus amos ». Comportem-nos dignament, demostrant que no som esclaus!

Pere MATEU.

NOTULLA. — Els desitjos de l'autor (domiciliat a París) han tingut un començament d'execució, no oficial, tanmateix.

En efecte, fi de juny, en l'espai d'una nit, una gran quantitat de viles i vilatges nord-catalans foren retolats en català.

KATALANISCH

Donem l'essencial d'un breu article publicat en el « Frankfurter Allgemeine » per Robert Held, expressant la seva satisfacció per la promesa del president Suárez, d'admetre el català com a idioma oficial a Espanya.

No podem sinó alegrar-nos d'aquest fet. Per fi, el català aplega de la qualitat d'idioma del qual només en poden dubtar aquelles persones que persegueixen uns criteris diferents dels que guien la qüestió lingüística — és col·locat en el lloc que li pertoca.

En l'Estat Mitjà, el català fou « one of the great languages of Western Europe », com diu W.D. Elcock en el seu llibre referent a les llengües romàniques i la seva història. El reto-romà, que no va arribar a assolir aquesta categoria, ni remotament, va ésser declarat quart idioma oficial a Suïssa el 1938 (1).

Aquest article fou comentat pel catèdric Hewig Krenn, dient, principalment, que no podia pas donar raó al Sr. R.H. quan lloa el català « com una de les llengües més belles » entre les romàniques. Aquests aspectes purament subjectius no li arribaven de gran cosa al català. Els Catalans haurien de tenir present qu'el català no és un idioma mundial com ho és el castellà. Per tant, no tindrien d'abandonar el castellà, que els uneix amb tot el món, a favor d'un separatisme polític i a favor d'un aïllament idiomàtic.

No crelem pas que hi hagi cap Català, ni del Sud ni del Nord, que vulgui des-

conèixer el castellà i el francès. Ço que volem és qu'aqueixes llengües no ens afequin la nostra.

El Dr. Krenn diu qu'el castellà és un idioma mundial. Nosaltres no ho volem pas així: el castellà, com el francès, han esdevingut llengües oficials d'altres països qu'el llur perquè han estat imposades per imperialisme, conquestes, sotmissions. Aquest estat de fet no fa pas que siguin llengües mundials, són llengües multiestats. De llengua mundial natural no n'hi ha cap; solament podrien ésser-ho les llengües auxiliars de comunicació internacional, com l'esperanto, per exemple.

Es, precisament, per evitar imperillament lingüístics, de tota llengua vivent dominadora actual, que caldria adoptar l'esperanto, per exemple, com llengua oficial de comunicació internacional. Llavors, cada infant de la Terra, només li caldria aprendre dues llengües: la seva maternal i la de comunicació internacional. I com qu'amdus s'aprendrien en l'ensenyament primari, no perdrien el temps — com esdevé actualment — aprenent llengües estrangeres que no arriben a parlar mai amb un mínim de correcció.

(1) Es a dir qu'el reto-romà fou declarat idioma oficial de Suïssa quan la població qu'el parlava era de 1% en relació a la general de l'estat suís. Cal notar qu'el percentatge corresponent al cas del català, és de més de 20%!

Noticiari de Mallorca

El dia divuit d'abril va començar a Ciutat de Mallorca la « Setmana de la Llengua Catalana » organitzada pel Congrés de Cultura Catalana.

Els temes foren: « Català, idioma científic » amb la presentació dels llibres « Flora de Mallorca » i « Les plantes de les Balears ». L'escriptor Oriol Pi de Cabanyes donà una conferència amb el tema: « La literatura catalana a la postguerra ». A una « taula rodona » es parlà de: « Literatura i societat als Països Catalans ». Hi posà cloenda Avel·lí Artís-Gener amb la temàtica: « Associació d'escriptors, assemblees d'intel·lectuals i el Pen Club ».

Mentre durava la setmana, nombroses taules de venda de llibres catalans, banderes, cartells, etc. animaven la Plaça Major. Fou un acte més (molt important) de la campanya per a l'ús oficial de la llengua catalana.

A les escales del mes de maig va celebrar-se el « Musical Mallorca » amb assistència de nombrosos personatges del cinema i les televisions mundials — naturalment — un núvol espès de gent de Madrid convidada. La indignació dels mallorquins fou gran al comprovar que el « Fomento del Turismo » havia ornat la ciutat amb la bandera d'Espanya, ignorant les Quatre Barres que hom pot veure a l'Ajuntament, Castell de Bellver, etc., etc. Es remarcable

la reacció dels il·lencs (especialment els joves) que poc a poc, van descobrint la cultura, la història i la parla pròpia, que quaranta anys de repressió no han aconseguit esborrar.

Malgrat el que hem dit abans i seguerament degut al gran nombre de gent forastera que treballa a la illa, una xifrada exorbitadora va rebre les primeres paraules dites en mallorquí per Francisco Bosch (Partit Comunista) que es va veure obligada a continuar en castellà, amb gran descontentament per part dels il·lencs.

Un mes abans de la diada de les eleccions, proliferaren els articles i les « cartes al Director » dels 3 diaris de Ciutat. Era la « campanya del gonellisme », o sigui: « No volem sortir del centralisme de Madrid per anar a raure al de Barcelona » « Mallorquins al, catalans no », etc., etc.

Es una vella qüestió aprofitada aquesta vegada per finalitats polítiques. La gent del carrer també n'hi ficava apassionadament, alguns donant prova de conèixer bé el tema i els altres amb l'entusiasme dels mancats de raó i dels coneixements més fonamentals. Ha estat la nota colorista de la capital de « La illa de la Calma ».

Maria-Dolores Cortey.

Toute la Literie
J. COLOMER

ARTISAN TAPISSIER
SPECIALISTE DU MATELAS

14, Avenue Victor-Dalbiez
PERPIGNAN Tél. 34.28.28

Casa GENSANE
Fundada en 1912

ELNA - ROSSELLO

TOTA
LA VESTIMENTA
PER TOTS

NOVETATS
qualitat forta - preu lleuger
Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General
CEDOC

FETS (vells i nous) QUE FAN REFLEXIONAR

IV JORNADES INTERNACIONALS FOLKLÒRIQUES

Ha estat constituït el Comitè executiu per a la celebració de les IV Jornades internacionals folklòriques que, anualment, organitza l'Esbart « Lluís Millet ».

Aquest Comitè està format per quatre comissions de treball les quals cada una portarà a terme:

— El Festival internacional.
— El Festival internacional de cinema.

— El Saló internacional de nines, que aquest any encara una exposició d'instruments típics de caràcter folklòric.

— L'Assemblea mundial per a la constitució del Comitè d'organitzadors de congressos de dansa folklòrica.

Aquests actes se celebraran al Palau de Congressos de Montjuïc, a Barcelona, del 10 al 15 de setembre d'aquest any, i estan patrocinats pel Ministeri d'Informació i Turisme i el municipi de Barcelona.

L'actual edició del Festival internacional del ballat folklòric ja compta, en aquests moments, amb la participació de grups de quantitat artística com són els de: Txecoslovàquia, Àustria (Tirol), Irlanda, Israel, Ucraïna, Iugoslàvia, Itàlia, i Armènia, i manté contactes amb altres grups europeus amb la finalitat d'engranar la brillant demostració de l'any passat, i poder reunir al J.I.P. 77, a deu grups estrangers i el Cos de dansa de l'Esbart « Lluís Millet ».

Així mateix convoquem els col·leccionistes particulars que posseeixin exemplars de tipus folklòrics i instruments musicals exòtics, singulars, etc. i que vulguin participar al Saló internacional de nines, que es dirigeixin, per correu, a la secretaria de IV Jornades internacionals folklòriques, carrer Pere Serrà, 41 baixos, Barcelona-12.

XXX

OMNIUM CULTURAL

Veredict dels « Ajuts de treball » corresponents al 1977

A proposta del jurat qualificador designat per la Junta directiva, un cop vistes i examinades les 38 sol·licituds rebudes, els « Ajuts de Treball » corresponents al 1977 han estat adjudicats, d'acord amb les bases, per un import global d'1.250.000 ptes de la següent manera:

— a Pere Riutort, de Petra (Mallorca), per a la confecció de « Material didàctic per al País Valencià i les Illes »;

— a Joan Vila-Grau, de Barcelona, i Francesc Rodon, de Sabadell, per un treball sobre « Vitralls modernistes catalans »;

— a Carles Jordi Guardiola, de Manresa, per a enllestir la « Localització, transcripció, presentació i anotació de cartes de Carles Ribà »;

— a Martí Boada, de Sant Celoni, i Jordi Sargatal, de Figueres, per a fer un « Estudi de la fauna vertebrada de les zones humides i les seves àries d'influència, de l'Alt i Baix Empordà »;

— a Rafael Balada, d'Ampostà, Ignasi Castelló, de Barcelona, Eduard Parés, de Sant Boi de Llobregat, Carles Domingo, de Barcelona, Joan del Peso, de Madrid, Narcís Motje, de Bonmatí, i Sebastià Delcós, de Figueres, per a la preparació d'un « Diccionari forestal »;

— a Assumpció Estivill, de Reus, per un treball sobre « El bilingüisme a les nostres Biblioteques Populars »;

— a Gentil Puig, de Rocafort, per a investigar sobre un « Tercer mètode audiovisual de català per a nens no catalanoparlants de 10 a 12 anys d'edat »;

— a Jaume Bertranpetit, de Camprodró, per a un « Estudi biogeogràfic i genètic de la població de Formentor »;

— a Jordi Castelanos, de Tagamanent, per a un treball sobre « Raimon Casellas i el modernisme »;

— a Anna March, de Lleida, per a fer un « Estudi històric i sociològic de les revistes catalanes: 1939-1966 »;

— a Margarida Nadal i Jordi Pujol, de Badalona, per al treball « Didàctica de la natura a partir de l'estudi d'un medi concret: Badalona ».

XXX

PRIMERA REUNIO D'INTEL·LECTUALS PROFESSIONALS I ARTISTES DE LES DIVERSES NACIONS I REGIONS DE L'ESTAT ESPANYOL

La coordinadora provisional que exerceix les funcions d'enllaç entre els diversos nuclis i assemblees d'intel·lectuals, professionals i artistes de tot l'estat espanyol, ha convocat una primera reunió a la Universitat de Barcelona.

L'objectiu era de reunir els intel·lectuals, professionals i artistes per tal que es pronunciés sobre la plurinacionalitat de l'Estat i sobre l'opressió exercida damunt les diverses nacions i regions.

En el moment de publicar aquest número, no hem pas rebut encara nova informació; tanmateix, cal subratllar el fet, car aporta una prova més de la presa de consciència, cada dia més gran, que Espanya és un estat plurinacional i que cal tornar a deixar pas al federalisme, abolint pel centralisme francès importat per Felip V.

ACTIVITATS CATALANES A PARIS

El dia 23 de maig tingué lloc, una reunió-debat sobre l'exili, organitzada pel « Grup dels Catalans exiliats a París ».

Malgrat els problemes de transport deguts al fet que s'iniciava una vaga general dels trens i metro, hi participaren unes 50 persones.

El cantarell Majas MASARICO, del Grup Guillem de Cabestany, vingué especialment per animar la vesprada. I fou molt aplaudit.

El 27 del mateix mes, a l'auditori de la FNAC-MONTFARINASSE, tingué lloc un debat sobre les llengües dites « regionals ».

Participaren en Joan DORANDEU, professor de català i de català, secretari general de Defensa i promoció de les llengües de França; Pascal MARCHETTI, encarregat de curs d'estudi corrent a París II; Yves PERISSON, professor d'història a la Sorbona; Jean THIERRY, president del Centre d'estudi per la promoció de l'espanyol; Georges ARANYOSSY, escriptor i Jacques CELARD, del diari « Le Monde ».

El debat fou molt interessant. La majoria de les qüestions eren dirigides sobre l'ensenyament de les llengües « minoritàries » dins el marc de l'estat francès, però també ens explicaren com les llengües balcàniques — principalment l'hongarès — han renascut llengües que, al començament del segle XX, eren considerades com mortes. La base d'aquesta renascença fou el teatre local creat pels intel·lectuals.

FONT DE SEGRE. UNA REVISTA-BALANÇ

L'Associació cultural per la restauració i la salvaguarda del vilatge de Llo (Cerdanya) s'ha donat per objectiu no solament de mantenir i restaurar el vilatge sinó de mostrar-ne vigilant i dinamitzant els elements, d'esser un element dinàmic en la tasca d'animació i de vulgarització de la Cerdanya, de defensar el patrimoni cordà en particular i el català en general, de promoure festes, recitals de cançons, de poesia, conferències, col·loquis, etc.

Són moltes coses per una viletta tan petita, ço que honora encara més els animadors d'aquesta associació, la qual ve molt més enllà al més no; en efecte, han creat un excel·lent butlletí anual, « Font de Segre », digne col·lecció de tanta esforç meritori.

I tot això no data d'avui: començà en 1974 i ha anat amplificant-se.

1939-1977

SEPULTURA PROVISIONAL...

Tranta-set refugiats espanyols del 1939, morts en el camp de Sant Cebrià, han acabat per rebre digna sepultura.

Quan moriren hom los negà d'esser enterrats en el cementiri del vilatge i rebieren fossa en un racó d'un prat vell, com si fossin besties. Fou una mena de « cementiri de la vergonya ».

L'onze de juny darrer la vergonya en qüestió acabà per desaparèixer. Les restes dels malaurats foren traslladades al cementiri municipal, rebent molt decent i digna sepultura.

Cal felicitar el batle de Sant Cebrià, senyor Olibo, per aquesta noble realització. L'any 1939 el Sr. Olibo no era pas batle. Si ho hagués estat no s'hagués en « enriat a part » els dissortats trenta-set refugiats. Lavors, el Sr. Olibo era ja un ciutadà que s' preocupava pels combatents de la guerra d'Espanya, combatents de la llibertat dels pobles, primeres víctimes de la segona guerra mundial.

UNE LIBRAIRIE DES ETHNIES A PARIS

L'Occident dona l'exemple: tot en aidant les altres ethnies s'ocupa.

En efecte, a París, 5, rue d'Aras (Métro Jussieu), una libreria occitane a des d'oberta al públic.

Croix du Languedoc en devanture, voilà qu'à l'intérieur, on trouve toutes les publications des peuples qui ont raté l'abol d'être « hexagonalisés », assimilés, neutralisés, aliés.

Un rayon de disques est déjà fort pourvu. Enfin, étant donné que l'étouffement des peuples au bénéfice de celui dominant l'Estat, n'est pas le seul fait de la France, on trouve à « La Beluga » (c'est le nom de la libreria) des publications autres que celles de l'hexagone.

● Catalunya-Nord continua en l'efervescència ja senyalada en aquestes columnes. Hi ha tantes i tantes manifestacions, vetlades, espectacles, recitals, conferències, aplaques, col·loquis, etc., etc., en un trimestre qu'ens es imposaria fer-ne esment separatament. Ens veiem, doncs, obligats a resumir-ne l'essencial, tant més qu'al costat d'esdeveniments interiors n'hi ha d'altres exteriors d'interès dels quals es també evident. En un cas com en l'altre, donarem el millor resum possible als que són difícilment condensables.

● Un grup d'estudiants de Terrassa ha fet un viatge d'estudi a Catalunya-Nord, visitant Col·litre (tombe de Machado), Sant Cebrià (monument als Catalans morts per la Llibertat), Casa pairal de Perpinyà (museu català d'art i de tradicions populars), les abadies de Sant Miquel de Colça i de Sant Martí del Canigó. Van assistir també a diverses col·loquis i visitaren diverses viles i vilatges de casa nostra.

● Banyuls de la Marenda ha estat, engany, la ciutat púbia de la sardana. Fou una diada molt lluida, de la qual fem menció en aquest mateix número.

Com es ja de tradició, hom inaugurà el monument commemoratiu, obra de l'Anglada (Catalana d'adopció) Patricia Rowland. En lloc d'un monument a la glòria de la sardana, sembla un monument al triomf de la vida per supervivents dels camps d'exterminació nazi.

Paralelament a la gran garricó, al gran ambient de catalanitat, el Grup d'acció cultural distribuïa una folleta invitant a posar-se cartes qüestions. Es que l'endemà resta quelcom de positiu de manifestacions tan grandioses?

Probablement que sí, mes no pas tant com ho podria suposar. Hi cal, en efecte, pensar en la que deia el dit Grup cultural:

« Desllem de bellar pels turistes; balleim pel nostre plaer, per la nostra dignitat ».

« Quan l'habilitat amb el nostre vestit nacional, se qu'ho fas per retrobar l'ànima del teu poble o bé te desfilasses per fer bonic? »

● Entorn del mateix Dia de la sardana, el G.R.E.C. n'aprofita per organitzar una reunió-debat sobre l'Almanac català, el qual fa tres anys que's publica. La col·laboració de l'Almanac i la de « Sant Joan i Sarra » (el portanveu del G.R.E.C.) són, de font i de forma diferent, cada publicació té el seu públic. Hi ha, tanmateix, una bona part de públic que s'interessa a ambdues publicacions.

● La Secció d'antropologia i folklòria del Congrés de la cultura catalana va tenir una reunió en el Castell dels reis de Majorca de Perpinyà. La conclusió qu'ens sortí fou la necessitat de profunditzar la composició ètnica, la biologia i la cultura en general dels països catalans.

Per un dia, Perpinyà, fou la capital del món català, des de les Corberes a València i les Balears. Més de dos-cents especialistes de les diverses branques de la cultura se van reunir per treballar en comú i per honorar, de llur presència, dues altes manifestacions: una exposició d'instruments de música catalana, en el museu de la Casa pairal i una exposició, molt completa i interessant, sobre antropologia biològica dels països catalans, en una dependència de la catedral.

● El grup cultural de la Joventut catalana de Perpinyà ha renovat engany l'organització de la festa del llibre català durant la diada de Sant Jordi. Seguint l'exemple del cap i casal de Catalunya, els joves d'aquest Grup fan, amb coratge i perseverència, una tasca de divulgació cultural catalana que tot Nord-Català hauria d'aportar. El públic, en general, ho interpreta així: que l'èxit coronà l'èlfima empresa d'una dia.

● En el Centre cultural català de Perpinyà, vells i joves entusiastes de la llengua i de la cultura catalanes fan també, tasques variades i positives: conferències, excursions, festes, actes commemoratius, curses de català, de cant, de sardanes, etc.

La darrera assemblea general ha estat una ocasió per fer entrar més energies dinàmiques en el seu consell directiu. Una de les més dinàmiques, i de les més abnegades, és, sense contestació possible, la del propietari del local Sr. Figueras. Sense ell el Centre no existiria pas. Ell n'és el creador, el mecena, el sostenidor més fervent. I l'engrandidor, car l'estatge social s'esta agrandint gràcies a la compra d'un local contigu qu'en Figueras acaba de fer.

TOUT POUR LE JARDIN

GRAINES D'ÉLITE

CLAUSE

24, Boulevard G. Clemenceau

PERPIGNAN

Téléphone 61.24.03

Carrer Nostra-Dama 3

Perpinyà

● Entre les conferències més importants d'aquest trimestre darrer cal destacar:

— la del professor Coll i Aletor, sota els auspicis de l'Associació política;

— la de l'historiador Jordi Planes, evocant la renaixença de la República catalana del 1931 i la seva transformació en Generalitat de Catalunya;

— la d'en Renat Liech-Walter, sobre música russolònia.

● Els cursos català més representatiu són els de l'Escola popular, de l'Associació política i de la Biblioteca catalana. Però n'hi ha innumerable d'altres en totes les comarques de Catalunya-Nord.

● Les masses corals han tingut una gran activitat durant el trimestre, en particular, el càntic Final de Sant Vicenç, els Cantarers catalans i els Lluís. Les tres tribades catalanes, inclosa la coral Lavinia, de Barcelona, retorn de Suïssa, Alemanya i Anglaterra, ha actuat en l'església Sant Mateu.

● Els grups artístics i teatrals continuen llur intensa activitat i registren encara la naixença de noves formacions.

Hi ha havut nombroses produccions en viles i vilatges; mes les més importants del trimestre han tingut lloc a Perpinyà i a Bages.

A Perpinyà s'han renovat — amb un èxit més gran encara — les « Sis hores de cançó » que foren tan sensacionals l'any passat. Una nota discordant, tanmateix, l'any passat, els descontentos de l'èxit popular, (també n'hi ha) intantaren diverses provocacions. Enguany no pogueren atènyer al mateix objectiu. Cal notar, malauradament, qu'hom buida una tina de « gasol » en una sala del Castell dels reis de Majorca. Benhauradament joves voluntaris van reparar immediatament aquest acte estúpid.

Me s'acabà aquí la nota discordant. Durant la nit hom destruí el gran portal de vidre de la Casa pairal. Del Castell al Castell, hom s'atacà els dos monuments més representatiu de Perpinyà.

A Bages, per primera vegada que fan quelcom, ho fan en gran; tan gran i tan val que constitueixen una extraordinària revelació i una extraordinària amplitud: quatre « week-end » consecutius de cultura, de festa, de teatre, de cinema, de cançons, de jocs, de danses, de cagarols i, fins i tot, d'una oflada monstre. Hi ha hagut també pintors, escultors, ceramistes, alguns de vanguarda; i un saló de pintura especial pels « pintors del diumenge ».

Tret dominant original: l'iniciativa és popular, car no hi ha ni organització, ni partit ni empresari. La ràdio-televisió espanyola ha vingut a prendre al viu aquesta explosió d'entusiasme vilat.

● Els joves florins del Roselló s'han celebrat com cada any. El bilingüisme — caldrà dir el trilingüisme — acabarà de desnaturalitzar-lo i de feste occitano-catalana finirà feste francesa. Es curiós de constatar qu'questa manifestació no rap cap injecció de l'extraordinària dinàmica catalana que, culturalment, es manifesta en tot Catalunya-Nord.

● L'Universitat catalana d'estiu continua enguany amb l'empenta ja coneguda. Prada del Col·fent, bressol i seu de la ja càlida universitat, ha donat nàlance a la longada feta a Vic. L'any que ve n'hi hauran, potser, a València i a les Balears.

● Podem cloure aquest resum de trimestre recalçant l'èxit renovat de la Flama de les fogueres de Sant Joan.

Dels Catalans de París fins al sud dels països catalans, pertot la flama del Canigó s'encén milers de fogueres. CEDOC

LA CATALANA del PETROLI

Carrer de la Muralla

POLLESTRES Tel. 36.70.46

Treball acurat

Escurament - Neteja
Entreteniment
Despanatge

de xemeneies, calderes i instal·lacions de calefacció central amb material i personal especialitzat

Terres Catalanes

pierre balmain
au masculin

raffinement

style qualité

NOUVELLE COLLECTION
PRINTEMPS-ÉTÉ

30, rue des 3 Journées
66000 PERPIGNAN

51-18-45

Donner plus pour ne pas donner davantage

Créer un « Comité pour l'indépendance et l'unité de la France », comme l'a fait, récemment, M. Michel Debré, passe encore, car il y aura toujours des attardés, même, et à plus forte raison, s'ils proviennent des classes possédantes. Mais, que le fondateur soit, justement, M. Michel Debré, voilà qui est, pour le moins surprenant ; non pas parce qu'il n'est pas attardé et il ne provient pas des classes possédantes et dirigeantes, car il est bien tout cela et plus encore. Notre surprise vient du fait qu'un homme, qui a détenu des responsabilités si élevées, puisse descendre à de pareilles conclusions.

Car enfin, avant, pendant et après son passage aux plus hauts postes de commande de l'Etat, il a eu l'occasion de voir, un peu partout dans le monde, que la tendance de l'opinion française qu'il dénonce, parce qu'elle « conduirait à démembrer la France par la reconnaissance d'autonomies provinciales soustraites à l'autorité nationale », n'a pas conduit au démembrement des plus grands Etats du monde où cette tendance a été appliquée. Elle l'est, d'ailleurs, avec beaucoup plus d'envergure que celle qui est prônée en France par les politiciens nationaux les plus hardis.

Les systèmes fédéraux des Etats-Unis, du Canada, de l'Allemagne fédérale notamment sont infiniment plus libéraux que toutes les régionalisations réclamées en France. Ils n'ont pourtant pas fait démembrer ces Etats, bien au contraire. Les plus grands Etats sud-américains (la nouvelle Europe de demain) sont aussi à structure fédérale. Ne parlons pas de la Suisse, exemple achevé de « démembrement soudé », de l'Australie ni des pays socialistes, tous à forme fédérale ; parlons de l'Angleterre, des Pays-Bas, des pays scandinaves, etc., où, ce que M. Debré appelle des provinces ne sont pas soustraites à l'autorité nationale des gouvernements de ces pays. Ces « provinces » s'administrent elles-mêmes sans mettre, pour autant, en péril l'unité des Etats auxquelles elles appartiennent.

Et de ce fait, elles n'ont pas subi le régime administratif de type colonial que sont les gouverneurs, pardon les préfets français et les assemblées départementales, sans aucun pouvoir réel, dites conseils généraux.

Contrairement aux buts de l'association fondée par M. Michel Debré, nous pensons que la seule façon d'éviter ou, tout au moins de retarder tout démembrement, consisterait à transformer l'état ultra centraliste français en état fédéral. De la sorte, chacune des « provinces » pouvant s'organiser et s'administrer comme l'entendraient leurs populations, tous les antagonismes actuels disparaîtraient...

En attendant, bien sûr, une nouvelle évolution des sociétés humaines car, dans ce domaine — comme dans tous les autres — rien n'est définitif ni, moins encore, éternel.

Cependant, certaines situations politiques ou géographiques sont d'autant moins remises en question qu'elles correspondent aux désirs profonds des populations.

Il en est de même pour l'Europe : celle-ci inquiète à tel point M. Debré qu'il en fait le deuxième objectif de son Comité. Mais, l'Europe qu'on essaye, si péniblement, de faire aujourd'hui, n'est pas, non plus, définitive et moins encore, par conséquent, éternelle ; elle finira, même, par ne pas se faire, sous sa forme prévue, car c'est un avorton qui ne sera jamais viable, ni économiquement ni politiquement parce que, dès le départ, toutes les données de base sont fausses. Mais, il s'agit-là d'un projet, trop vaste, qui échappe au cadre de cet article.

Nous pourrions, cependant, conclure en rapprochant le cas de la France à celui de l'Espagne, analysée dans notre dernier numéro. Nous disions que, dans le domaine de l'autonomie des régions, il fallait, tout de suite, donner plus pour éviter de ne pas être obligé de donner davantage dans un proche avenir...

Georges PUJOL.

“Sans commentaires”

A la veille des vacances, une bonne nouvelle pour les viticulteurs concernant la qualité et l'innocuité des vins de leur production. Désormais les consommateurs les plus exigeants seront satisfaits ; en effet :

« Les vins se distinguent par une absence totale de résidus de pesticides organochlorés ou organophosphorés dans les 105 échantillons qui nous ont été fournis ».

Telle est la conclusion (au sujet des vins) du premier colloque sur la santé humaine et le problème de l'application des pesticides qui s'est tenu à Marseille le 15 septembre 1976.

Ce qui confirme, scientifiquement, les célèbres paroles de Pasteur :

« Le vin est la plus saine et la plus hygiénique des boissons ».

Consolation morale, tout au plus, pour les viticulteurs, car, au plan financier le même malaise de la mévente de leur produit se perpétue, tandis que les intempéries récentes, gèlées et grêle, laissent présager un bien sombre avenir succédant à un présent peu enviable.

Et pourtant, ce présent n'est pas tellement désagréable pour certains.

C'est ainsi que notre confrère « L'Indépendant » du dimanche 16 mai 1977 nous apprend l'étrange complexité des salaires des fonctionnaires : dont les classements indiciaires se trouvent « bouleversés » par le versement de primes et d'indemnités qui s'ajoutent au traitement de base ».

C'est ainsi que les ingénieurs des Ponts et Chaussées réussissent, grâce aux honoraires, que leur versent les collectivités locales, à « encaisser dans leur année de 7 à 8 mois de plus ». Et cela en vertu de la loi n° 481 530 et de l'arrêté du 7 mars 1949.

Ces mêmes dispositions furent étendues au Génie rural, en application du décret 52.396, de la loi n° 53.985 et de l'arrêté du 3 juin 1957.

Réf. le « Sauvage », n° 67, juillet 1976.

A quel titre ces « honoraires » ?

De par leurs fonctions, ces fonctionnaires sont chargés de « promouvoir, coordonner et contrôler les études des travaux d'équipement entrepris par les collectivités publiques, municipales, syndicats, etc... ».

(Op. cit. page 66).

Mais, « ces mêmes fonctionnaires sont autorisés à prêter leur concours occasionnel » pour assurer, en qualité de « maîtres d'œuvre », la conception, la direction et le règlement des travaux dont ils ont eux-mêmes, autorisé l'exécution et déterminé le mode de financement à l'aide uniquement, des fonds publics dont ils ont, en fait la libre disposition. A ce titre ils perçoivent des « rémunérations accessoires » calculées sur le montant réel des travaux exécutés, majorés de la T.V.A. ».

(Op. cit. page 66.)

Et l'auteur de l'article ci-dessus M. André Pacton, de conclure :

« Le montant des « rémunérations accessoires » prélevées annuellement (1963) par l'ensemble des groupements départementaux des D.D.A. de la métropole se chiffre à près de 50 millions de francs. Cette somme importante ne serait-elle pas mieux employée à la création de 2.000 postes au profit de jeunes actuellement contraints au chômage ou au sous-emploi ? La suppression du « concours occasionnel » permettrait à ces fonctionnaires privilégiés de consacrer 100 % de leur temps de fonctions (au lieu de 30 %) à l'exécution du travail administratif pour lequel ils sont rémunérés ».

(Op. cit. page 67).

Sans commentaires.

Joan BLANC.

Confiserie

DAUNER

tourrons

fruits

confits

nougats

SES SPÉCIALITÉS CATALANES ET RÉGIONALES

“expéditions tous pays”

25, Rue de l'Argenterie

PERPIGNAN

LE NIVELLEMENT PAR LE SOMMET (ARTIFICIEL)

mises, enfouies, disparues.

Un crime contre la culture universelle

L'école obligatoire, avec la langue de l'Etat, a été le fossoyeur des langues nationales. La radio, la presse, la télévision, etc., ont fini de faire le poids.

On n'a pas bien conscience aujourd'hui de ce que cela représente. Mais, dans quelques lustres, on s'apercevra d'une perte énorme : des cultures sou-

Si l'on ne réagit pas, dans cinquante ans d'ici ce sera le désert linguistique européen, avec la perte de trésors culturels qui prendront une valeur bien supérieure à celle d'autres langues et trésors culturels (mayas, incas, etc.) que nous nous acharnons à retrouver.

On aura tout perdu, ou presque, de l'apport original des Catalans, Bretons, Bascons, Piémontais, Toscans, Gênois, Vénétiens, Napolitains, Bavares, Ukrainiens et tant d'autres peuples d'Europe et du monde ravallés au rang de province par les quelques uniformiseurs triomphants.

Arca de Comunicacio

Hemeroteca General

CEDUC